

Bovenregionale publiek-private samenwerking tussen de overheidsbrandweer en bedrijfsbrandweren ten behoeve van industriële incidentbestrijding

Een verkenning van nut, noodzaak en mogelijkheden

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Opdrachtgever: Stuurgroep verkenning samenwerking overheids- en bedrijfsbrandweren

Contactpersoon: Tonnie Wold

Titel: Bovenregionale publiek-private samenwerking tussen de overheidsbrandweer en bedrijfsbrandweren ten behoeve van industriële incidentbestrijding

Datum: 21 februari 2019

Status: Definitief

Versie: 1.0

Auteurs: Régis Flohr en Nils Rosmuller (IFV) met inbrengen van Kees Kappetijn en Tessa Heye (Kappetijn Safety Specialists)

Projectleider: Nils Rosmuller

Review: Ricardo Weewer

Eindverantwoordelijk: Nils Rosmuller

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
1 Context	7
1.1 Mutual Aid, Publiek-Publieke Samenwerking en Publiek-Private Samenwerking.....	7
1.2 PPS: modellen en succesfactoren.....	8
1.3 PPS-structuren (inter)nationaal: ICE en VGS-ALERT.....	12
2 Organiseren van PPS: voorbeelden uit de praktijk	14
2.1 Nederland.....	14
2.2 Buitenland.....	16
3 Wensbeelden bovenregionale PPS	18
3.1 Scenario's waarbij bovenregionale inzet zal worden gepleegd.....	18
3.2 Restdekking.....	18
3.3 Operationele afspraken.....	19
3.4 Opkomsttijden.....	19
3.5 Aansprakelijkheid tijdens inzetten.....	19
3.6 Vergoedingen voor inzetten.....	19
3.7 Mogelijkheden bedrijfsbrandweren.....	20
3.8 Vakbekwaamheid bedrijfsbrandweren.....	20
3.9 Materieel: staat en lokalisering.....	20
3.10 Preventief te regelen/doordenken onderwerpen.....	21
3.11 Manier van invoeren bovenregionale PPS.....	21
3.12 Wie nog meer meenemen in proces van opzetten PPS?.....	21
3.13 Belemmeringen bij het invoeren en in stand houden van PPS.....	22
3.14 Overige onderwerpen.....	22
4 Conclusie: beantwoording van de zeven vragen	23
5 Invullen bovenregionale PPS: te maken keuzes	25
Literatuurlijst	29
Bijlage 1 Voorbeelden van (bovenregionale) inzetten van Bedrijfsbrandweren	31
Bijlage 2 Aanwijstraject bedrijfsbrandweren	35
Bijlage 3 PPSen in Nederland	38

Bijlage 4 PPSen in het buitenland	48
Bijlage 5 Interviews beleidsbepalende personen	56

Inleiding

In het kader van Grootschalig Brandweer Optreden-Specialistisch Optreden (GBO-SO) worden er specialistische teams, op basis van een landelijke samenwerking binnen de overheidsbrandweer (OBRW), ingezet voor incidenten van het type 'kleine kans, groot effect'. Hierbij valt te denken aan het Specialisme Technische Hulpverlening en Specialisme Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen. Tot nu toe werd bij dit landelijke samenwerkingsbeleid alleen gekeken naar de kwaliteiten en capaciteiten van de OBRW. Samenwerking met bedrijfsbrandweren (BBRW), en dus slagkracht, kennis en kunde van BBRWen, bleef buiten beeld. Echter, uit de praktijk blijkt dat (bovenregionale) inzet van BBRWen zeer nuttig kan zijn bij het bestrijden van incidenten (bijlage 1 bevat praktijkvoorbeelden hiervan). In sommige regio's in Nederland is de samenwerking tussen OBRW en BBRW dan ook formeel geregeld in lokale en regionale samenwerkingsverbanden. Dit noemen we in deze rapportage Publiek Private Samenwerking (PPS). Van bovenregionale samenwerking is echter nog geen sprake. Bovenregionale PPS kan noodzakelijk zijn wanneer er dusdanig grote of complexe incidenten zich voordoen, waarvoor de capaciteit en/of deskundigheid en/of materieel binnen de eigen regio niet voorhanden zijn (zie voorbeelden in bijlage 1). Dergelijke (industriële) incidenten zijn (gelukkig) relatief schaars in Nederland, maar mochten ze zich voordoen dan is de impact veelal groot. Hierbij valt te denken aan (economische) schade en maatschappelijke onrust. De impact van dergelijke incidenten kan worden gereduceerd, wanneer er bijvoorbeeld snel een beroep kan worden gedaan op deskundigen, materialen en materieel uit het bedrijfsleven, ook van buiten de eigen regio. Echter, zoals hierboven aangegeven, is de inzet van BBRWen buiten de eigen regio op dit moment niet formeel geregeld en vindt dus ad hoc plaats.

Te beantwoorden vragen

In de zomer van 2016 is door de top van Brandweer Nederland en het bedrijfsleven afgesproken de samenwerkingsmogelijkheden tussen de overheidsbrandweer en de bedrijfsbrandweren verder te verkennen¹. Begin 2017 is er vervolgens binnen het project GBO-SO een projectvoorstel opgesteld om de verkenning uit te voeren voor de genoemde samenwerkingsmogelijkheden².

De verkenning moet leiden tot antwoorden op de zeven gestelde vragen uit de discussienotitie uit 2016¹, te weten:

- > Welke vormen van samenwerking zijn er, welke worden reeds toegepast?
- > Waarin ligt de mogelijke meerwaarde? Onder welke condities werkt het?
- > Aan welke incidenttypen wordt gedacht en welke producten/diensten zouden er in de catalogus opgenomen kunnen worden?
- > Langs welke lijnen verloopt de inzetbeslissing en alarmering, waarmee de overheid immers verplichtingen aangaat?

¹ Samenwerking overheidsbrandweer- bedrijfsbrandweer, notitie voor discussie / 160701.

² Verkenning publiek-private samenwerking incidentbestrijding

- > Welke operationele afspraken zijn nodig om de samenwerking ten tijde van een incident goed te laten verlopen? Op welke wijze wordt de samenwerking bij een incident afgerond?
- > De bedrijfsbrandweer stelt zich onder het bewind van en binnen de structuur van de overheid, maar heeft eigen kwalitatieve normen voor haar optreden. Hoe raakt de overheid bekend met de (on)mogelijkheden?
- > Welke beheersmatige afspraken zijn nodig om het operationele proces soepel te laten verlopen?

In de zomer van 2017 is de startbijeenkomst geweest met de opdrachtgevers (Programmaraad Incidentbestrijding (namens Brandweer Nederland), de Gezamenlijke Brandweer (GB) en Sitech (namens de bedrijfsbrandweren)), opdrachtnemer (GBO-SO) en projectuitvoering (IFV). In dit overleg is de verkenning tot samenwerking nader ingekaderd op een tweetal aspecten:

- > Bovenregionale samenwerking.
- > Gericht op industriële incidenten.

Voorliggend rapport is de weerslag van de verkennende onderzoeksactiviteiten. De antwoorden op de hierboven gestelde vragen staan in hoofdstuk 4.

Doel en methode van onderzoek

Het doel van deze verkenning is om inzicht te geven in de mogelijkheden voor een bovenregionale PPS ten behoeve industriële incidentbestrijding in Nederland. Mogelijkheden zijn onderzocht door middel van zowel literatuuronderzoek als interviews met beleidsbepalende personen van de OBRW en BBRW. De verkregen inzichten zijn vervolgens gebruikt om de contouren te schetsen van een bovenregionale PPS ten behoeve industriële incidentbestrijding.

1 Context

Samenwerkingen tussen publieke en private partijen (PPS) in het veiligheidsdomein zijn niet nieuw. Er is veel over geschreven in (internationale) literatuur. Op het gebied van industriële incidentbestrijding kent Nederland al een vrij lange geschiedenis (bijlage 2) en vele voorbeelden (hoofdstuk 2/bijlage 3). Ook in het buitenland bestaan er vele PPSen die een relatie hebben met industriële incidentbestrijding (hoofdstuk 2/bijlage 4). In dit hoofdstuk wordt eerst de definitie van PPS toegelicht. Vervolgens worden bestaande (inter)nationale PPS-en besproken, als ook een structuur die een PPS van dienst kan zijn. Een passende definitie van PPS, voorbeelden van PPS-en en een ondersteunende structuur, kunnen dienen als kader voor de vormgeving van een bovenregionale PPS ten behoeve van industriële incidentbestrijding in Nederland.

1.1 Mutual Aid, Publiek-Publieke Samenwerking en Publiek-Private Samenwerking

In het kader van samenwerking tussen verschillende partijen zijn er meerdere benamingen mogelijk, afhankelijk van de identiteit (publiek of privaat) van betrokken partijen. Wanneer er samenwerking is tussen private partijen, dan wordt er gesproken van Mutual Aid (MA). Een voorbeeld hiervan is als verschillende bedrijven gezamenlijk de bedrijfsbrandweezorg voor een industrie locatie voor hun rekening nemen. Wanneer er alleen publieke partijen aan een samenwerking deelnemen, dan spreekt men van Publiek-Publieke samenwerking (PP). Een voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen twee Veiligheidsregio's in het bestrijden van natuurbranden. In dit verkennende onderzoek ligt de focus op samenwerking tussen publieke en private partijen; dit wordt ook wel Publiek-Private Samenwerking (PPS) genoemd. Een voorbeeld van PPS is te vinden wanneer een bedrijfsbrandweer ook enkele taken uit de basisbrandweezorg op zich neemt.

PPS is niet zomaar een samenwerking tussen publieke en private partijen. Er zijn verschillende definities van wanneer een samenwerking nu écht een PPS genoemd mag worden. In dit onderzoek wordt de volgende definitie gehanteerd (Klijn & Teisman, 2000):

PPS is een duurzame samenwerking tussen publieke en private actoren, waarin gemeenschappelijke producten/diensten worden ontwikkeld en waarin risico's, kosten en baten worden gedeeld.

Een belangrijke aanname van PPS, en dit is tegelijkertijd ook vaak het doel van een PPS, is dat de samenwerking tussen verschillende publieke en private partijen zorgt voor efficiëntere (beleids)uitkomsten (Klijn & Teisman, 2005). Dus uitkomsten die zonder de samenwerking, en daarbij het benutten van elkaars kennis en expertise, niet mogelijk zouden zijn.

1.2 PPS: modellen en succesfactoren

1.2.1 Theoretische modellen van samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverbanden kunnen op meerdere manieren ingedeeld worden. In dit onderzoek worden twee modellen gebruikt, namelijk het concessie- of contractmodel en het alliantie- of partnershipmodel (Tabel 1.1). Het concessiemodel is voornamelijk gericht op contractuele duidelijkheid, met een focus op efficiëntie in een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. Daarentegen is het alliantiemodel gericht op slim samenwerken, waarbij ook de samenwerking gezamenlijk wordt vormgegeven. De focus ligt op het delen van kennis en capaciteiten.

Tabel 1.1 Het concessiemodel en het alliantiemodel (Sanders & Heldewege, 2012).

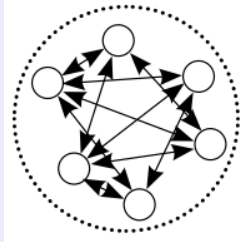
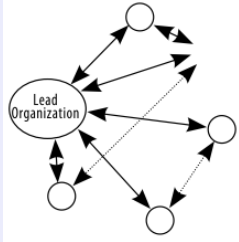
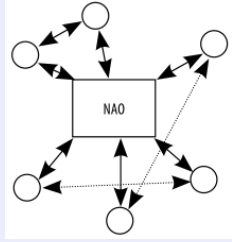
Concessiemodel	Alliantiemodel
Overheid en private partijen onderhouden een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie.	Overheid en private partijen zijn gezamenlijk betrokken bij het ontwerp, de bouw en de exploitatie van een infrastructurele voorziening.
De overheid definieert het project en kiest een private partij.	Het project wordt gezamenlijk gedefinieerd.
Reden voor private betrokkenheid: efficiëntie (sneller en goedkoper).	Redenen voor de samenwerking: effectiviteit, synergie en verrijking van de uitkomst.
Succesfactoren: heldere doelen en specificaties, heldere regels voor aanbesteding, selectie en producten.	Succesfactoren: vervlechting van doelen, afspraken over samenwerking, commitment.
Gebaseerd op de principes van projectmanagement: beheersing van geld, tijd, informatie, personeel en proces.	Gebaseerd op principes van procesontwerp en procesmanagement: afspraken over inrichting van het samenwerkingsproces die gezamenlijk worden gemaakt, uitgevoerd en bijgesteld.
Juridische vorm: voorkeur voor aanbestedingen en contracten.	Juridische vorm: naast contracten participatie in gezamenlijke rechtspersonen.
Contractuele helderheid over regels en producten.	Wederzijds vertrouwen is cruciaal voor een duurzame samenwerkingsrelatie tussen autonome partners.

Een alliantiemodel heeft dus meer om handen dan een concessiemodel; bij het alliantiemodel raken doelen en ambities met elkaar verbonden. Een voorbeeld van een concessiemodel, is het aanstellen van een private brandweer ten behoeve van het uitvoeren van bedrijfsbrandweertaken (let wel, dit voorbeeld betreft een Mutual Aid). Er is weinig samenwerking tussen de verschillende partijen en de brandweer weet wat er wordt verwacht van de aanstelling. Een voorbeeld van het alliantiemodel is wanneer bedrijven gezamenlijk met de overheid een bedrijfsbrandweer opzetten (bijvoorbeeld de GB). De invulling wordt gezamenlijk gedefinieerd, waarbij specifieke afspraken ertoe moeten leiden dat beoogde uitkomsten op een effectieve manier worden behaald.

1.2.2 Theoretische vormen van samenwerking

Er kan op verschillende manieren invulling gegeven worden aan samenwerken in een netwerk (Tabel 1.2), namelijk een zelfregulerend netwerk, een leiderorganisatie netwerk of een netwerk administratieve organisatie (NAO).

Tabel 1.2 Drie vormen van netwerk samenwerking (Kenis & Provan, 2008).

Netwerk governance	Zelfregulerend netwerk	Leiderorganisatie netwerk	Netwerk administratieve organisatie (NAO)
Visualisatie			
Principe	Geen administratieve entiteit, participatie in netwerkmanagement door alle partijen.	Administratieve entiteit (en netwerkmanager) is een belangrijke netwerkpartij die ook een rol heeft in het primaire proces.	Een toegewezen en aparte entiteit is gecreëerd om het netwerk te managen.

Zelfregulerend netwerk

In een zelfregulerend netwerk werken alle betrokken partijen op een collectieve manier samen. Alle partijen zijn betrokken bij het nemen van alle besluiten en ook zijn ze allen betrokken bij het managen van het netwerk.

Voordelen: hoge mate van participatie (is ook een voorwaarde), hoge mate van betrokkenheid (is ook een voorwaarde), structuur kan gemakkelijk gevormd worden.
Nadelen: inefficiënt in communicatie (iedereen met iedereen), moeilijk om consensus te bereiken, geen gezicht naar buitenwereld.

Leiderorganisatie netwerk

In een leiderorganisatie netwerk is er ook sprake van samenwerking en interactie, alleen is dit minder dan bij een zelfregulerend netwerk. Ook delen deelnemende partijen een gezamenlijke doelstelling. In tegenstelling tot het zelfregulerende netwerk, worden in het leiderorganisatie netwerk alle activiteiten en belangrijke besluiten gecoördineerd door één van de leden van het netwerk. Deze partij treedt op als organisatieleider en zorgt ervoor dat de netwerkdoelstellingen kunnen worden behaald.

- > Voordelen: één centraal punt ter coördinatie.
- > Nadelen: ontstaan van weerstand als netwerkleider een eigen agenda blijkt te hebben, verlies van interesse juist doordat één partij zoveel verantwoordelijkheid op zich neemt.

Netwerk administratieve organisatie (NAO)

In een NAO wordt een aparte entiteit ingesteld ten behoeve van coördinatie van activiteiten en managen van het netwerk. Het is dus eigenlijk een leiderorganisatie netwerk, waarbij de leider niet bestaat uit één van de deelnemende partijen.

- > Voordelen: één centraal punt ter coördinatie.
- > Nadelen: verlies van interesse juist doordat één partij zoveel verantwoordelijkheid op zich neemt.

Belangrijke factoren met betrekking tot de samenwerkingsvorm

Welk van deze drie samenwerkingsvormen het beste past bij een PPS is afhankelijk van een aantal factoren (Provan & Kenis, 2008): de mate van aanwezigheid van vertrouwen, aantal deelnemers in het netwerk, doelconsensus onder de deelnemende partijen en de behoefte aan netwerkcompetenties.

- > Vertrouwen. Met betrekking tot vertrouwen wordt beargumenteerd dat de mate en verdeling van vertrouwen in een netwerk bepalend is voor welke vorm effectief is in het aansturen ervan. Vertrouwen kan hier gedefinieerd worden als de bereidwilligheid om kwetsbaarheid te accepteren, gebaseerd op positieve verwachtingen van de bedoelingen en gedrag van anderen. In een zelfregulerend netwerk is het bijvoorbeeld essentieel dat er een hoge mate van vertrouwen is en dat dat verdeeld is over het gehele netwerk. In een leiderorganisatie netwerk is het belangrijk dat alle partijen vertrouwen hebben in de organisatieleider. In een NAO is het belangrijk dat alle netwerkleiden in staat zijn om het gedrag van de aparte entiteit te monitoren.
- > Aantal deelnemers. Met betrekking tot het aantal deelnemers is het aantal onderlinge relaties dat 'gemanaged' moet worden belangrijk. Wanneer er relatief veel partijen deelnemen aan de PPS, is de aanwezigheid van een centrale entiteit handig. Op deze manier worden directe interacties tussen alle partijen minder noodzakelijk, maar kan interactie plaatsvinden via een centrale organisatie om de netwerkactiviteiten te coördineren. Bij minder deelnemende partijen is zo'n entiteit minder noodzakelijk. Wat relatief veel of weinig is hangt ook af van hoe het vertrouwen is verdeeld over het netwerk, en zal dus afhankelijk zijn van de praktijk.
- > Doelconsensus. Consensus over het doel van de PPS hoeft er niet te zijn tussen alle partijen, maar wel is het belangrijk dat de betrokken partijen vergelijkbaar denken over wat de samenwerking oplevert. Op deze manier kunnen de afzonderlijke doelen en belangen verschillen, maar zijn ze wel verenigbaar in een centraal gedeeld doel. Afhankelijk van de verschillende inzichten tussen verschillende deelnemers kan een centrale entiteit handig zijn ten behoeve van het stroomlijnen in de richting van een centraal doel.
- > Behoeft aan netwerkcompetenties. De behoefte aan netwerkcompetenties hangt af van welke taak het netwerk moet vervullen en welke eisen er aan het netwerk worden gesteld. Als het netwerk een hoge mate van coördinatie verlangt, zal bijvoorbeeld het belang van coördinatiecompetenties groot zijn. Verschillende netwerkcompetenties kunnen nodig zijn om het netwerk te laten functioneren en doelen te bereiken.

Met deze vier factoren wordt in Tabel 1.3 weergegeven (Provan & Kenis, 2008) hoe een geschikte vorm van netwerk gevonden kan worden. Afhankelijk van de specifieke configuratie van factoren kan één van de netwerkvormen meer geschikt zijn voor een PPS dan een andere.

Tabel 1.3 Belangrijke factoren die de efficiëntie van een bepaalde vorm van netwerk mede bepalen (Provan & Kenis, 2008)

Samenwerkings- vorm	Vertrouwen	Aantal deelnemers	Doelconsensus	Behoeft aan netwerk- competenties
Zelfregulerend netwerk	Hoge dichtheid	Weinig	Hoog	Laag
Leidersorganisatie netwerk	Lage dichtheid, hoge mate van centralisatie	Gemiddeld	Relatief laag	Gemiddeld
NAO	Gemiddelde dichtheid, NAO wordt gemonitord door deelnemers.	Gemiddeld tot veel	Relatief hoog	Hoog

1.2.3 Genoemde succesfactoren voor het slagen van een PPS

Veel studies (aangehaald in review (Auzzir, Haigh, & Amaratunga, 2014)) laten zien dat een PPS onder andere de kwaliteit-prijs verhouding van een product/dienst kan verbeteren en dus dat een PPS van toegevoegde waarde kan zijn. Maar dat een PPS slaagt is niet vanzelfsprekend (Hueskes, Koppenjan, & Verweij, 2016). In de literatuur worden verschillende succesfactoren genoemd voor het laten slagen van PPS-en. Eén van de conclusies is dat succes sterk afhankelijk is van de context en hoe betrokkenen ermee omgaan. In (Hueskes et al., 2016), een review van 14 Nederlandse en Belgische proefschriften op het gebied van PPS, en andere literatuur worden onderstaande succesfactoren genoemd, welke deels ook genoemd worden in een onderzoek in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatie Centrum (Wilms, Schrijvershof, & Kuipers, 2013)

- > Vertrouwen tussen de verschillende partijen
- > Openheid tussen verschillende partijen
- > Kennis van elkaar, persoonlijk contact
- > Financiële randvoorwaarden
- > Organisatorische randvoorwaarden (waaronder regels, protocollen, coördinatie)

Verder blijkt uit *best practices* van het US Department of Homeland Security (Department of Homeland Security, 2004) dat de volgende factoren belangrijk zijn in het opzetten van PPS-en (deels overlappend met bovengenoemde succesfactoren):

- > Definiëren van het doel en hoe het doel te bereiken
- > Identificeren van alle belangrijke partijen, maar beginnen met een kleine basisgroep
- > Andere partijen overtuigen om aan te sluiten:
 - > Duidelijk maken van de voordelen voor private partij, publieke partij en de samenleving.
 - > Vasthouden van de verbintenis. Persoonlijke relaties met sleutelfiguren van organisaties kunnen belangrijk zijn, maar zorg ook dat de organisatie verbonden blijft zonder deze persoon.

- > Starten met een kennismakingsbijeenkomst en bespreken van de PPS: werk aan vertrouwen, leer elkaars belangen, bespreek wat nodig is. Alle partijen moeten evenveel in staat zijn om invloed uit te oefenen en bij te dragen aan de PPS (partijen waarvoor dit niet geldt, zullen sneller opzeggen).
- > Instellen van een onafhankelijke partij:
 - > In de beginfase van de PPS kan een onafhankelijke partij belangrijk zijn voor de opbouw: andere expertise, neemt taken op zich, kan vertrouwen verhogen door ervoor te zorgen dat alle partijen gehoord worden.
- > In stand houden van de PPS:
 - > Wanneer initiële doelen consensus hebben, helpt dit met betrekking tot verbintenis van verschillende partijen.
 - > Stel plannen of werkgroepen op om de doelen te halen en identificeer leiders (voorkomen van dubbele werkzaamheden, vergemakkelijken van communicatie, verantwoordelijk persoon). Leiders moeten voldoende tijd krijgen voor deze taak en ook in staat zijn om alle belangen te behartigen.
 - > Kom op gezette tijden bij elkaar om de contacten warm te houden en de samenwerking in stand. Gezamenlijke oefeningen zijn een goede methode om dit te bewerkstelligen.

Concluderend blijkt uit bovenstaande paragraaf ook het belang van de 'zachtere' kanten van de samenwerking. Naast de financiële, juridische en organisatorische randvoorwaarden, blijkt vaak dat gedrag, de kwaliteit van relaties, kennis van elkaar en betrokkenheid bij de samenwerking niet onderschat moeten worden. In de praktijk lijkt de 'pijn' vaak te zitten in onbegrip voor elkaars belangen en opvattingen (Hueskes et al., 2016).

1.3 PPS-structuren (inter)nationaal: ICE en VGS-ALERT

In Europa en in Nederland zijn al verschillende structuren opgezet ten behoeve van de inzet van kennis, materialen en materieel vanuit de industrie bij industriële incidenten. Europees betreft dit de ICE-regeling, in Nederland betreft dit de implementatie van ICE in de vorm van VGS-ALERT (VNCI, 2018).

1.3.1 ICE

ICE staat voor Intervention in Chemical transport Emergencies. Het bestaat sinds 1991 en is opgezet om ervoor te zorgen dat de chemische industrie snel informatie kan verstrekken, praktische hulp kan bieden of materieel ter beschikking kan stellen bij transportincidenten met chemische goederen. Hierbij is de gedachte dat snelle hulp vanuit de industrie kan bijdragen aan het minimaliseren van de effecten van het incident. Het ICE-schema onderscheidt bijstand op drie niveaus:

- > Niveau 1: telefonisch advies
- > Niveau 2: advies ter plaatse (door specialisten)
- > Niveau 3: materieel en middelen ter plaatse

Het ICE-systeem wordt op verschillende manieren toegepast in Europese landen. Voorbeelden zijn te vinden in Duitsland (TUIS) en België (Belintra). Door het gebruik van verschillende niveaus kan in elke situatie passende hulp vanuit de industrie worden geboden via een vooraf bepaalde structuur.

1.3.2 VGS-ALERT

VGS-ALERT is sinds maart 2018 de schakel tussen hulpverleningsdiensten/LIOGS (Landelijk Informatiepunt Ongevallen Gevaarlijke Stoffen) en het bedrijfsleven. VGS-ALERT, beheerd door Sitech, kan hulp bieden op de drie genoemde verschillende niveaus. Via een Europese database kan VGS-ALERT direct contact opnemen met andere nationale ICE centrales en kunnen ook chemische bedrijven buiten Nederland om hulp gevraagd worden bij incidenten met chemische stoffen.

1.3.3 Bovenregionale PPS in Nederland: invulling ICE-niveau 3

Een bovenregionale PPS in Nederland ten behoeve van industriële incidentbestrijding, zoals het onderwerp is van deze verkenning, zou verdere invulling kunnen geven aan niveau 3 van het al bestaande ICE-systeem. Met betrekking tot het eventueel inrichten van 'nieuwe structuren' kan er dus gebruik worden gemaakt van wat er al is. In 2013 is bovendien het Platform Industriële Incidentbestrijding (PII) opgericht. PII had als doel de inzet te organiseren van bijzonder brandbestrijdingsmaterieel in heel Nederland. Ook van dit bestaande initiatief kan mogelijk gebruik gemaakt worden, dan wel van geleerd worden, bij het eventueel opzetten van een bovenregionale PPS.

2 Organiseren van PPS: voorbeelden uit de praktijk

Publiek-private samenwerking kan op verschillende manieren georganiseerd worden, onder andere qua taakstelling, besturing, financiën en rechtspersoonlijkheid. In dit hoofdstuk worden verschillende mogelijkheden besproken, zowel in Nederland als in het buitenland.

2.1 Nederland

Per paragraaf wordt één onderwerp uit de tabel van bijlage 3³ besproken. De conclusies over deze voor-PPS-relevante onderwerpen is dus gebaseerd op informatie over meerdere PPSen zoals die nu in Nederland te vinden zijn. Naast PPS-en zijn er ook verschillende constructies van MA in Nederland, waaronder de bedrijfsbrandweren op Chemelot, in Delfzijl en op rangeerterrein Kijfhoek. Deze privaat-private samenwerkingen worden in voorliggende rapportage niet nader beschouwd. Tevens wordt in deze rapportage volstaan met slechts het benoemen van het feit dat de genoemde MAs ook een component van PPS bevatten, namelijk het bieden van slagkracht bij niet-industriële incidenten op de locaties.

2.1.1 Motivatie achter PPS

Verschiede motivaties achter het opzetten van een PPS liggen ten grondslag aan de PPSen in Nederland, welke samen kunnen hangen met het beoogde takenpakket (zie hieronder). PPSen werden wel in alle gevallen (waarvan de motivatie bekend was) opgezet om de situatie op één of andere manier (soms meerdere redenen) te verbeteren. Voorbeelden betreffen kostenbesparing, verhoging van de kwaliteit van brandweezorg, verbetering van het regelen van de praktijk van samenwerking of snel ter beschikking hebben van specialistisch materiaal.

2.1.2 Takenpakket

Het takenpakket van PPSen in Nederland is niet eenduidig. De volgende varianten worden nu in de praktijk gevonden:

- > BBRW voor wettelijke BBRW en/of OBRW taken.
- > BBRW voor bijstand aan BBRW en/of OBRW.
- > OBRW voor wettelijke BBRW taken.
- > OBRW voor bijstand aan BBRW.

Voor de huidige inventarisatie naar een bovenregionale PPS bestaat het takenpakket uit bijstand door BBRW aan andere BBRW of de OBRW.

³ De bronnen betreffen zowel online gevonden en door contactpersonen verstrekte documenten als informatie verschaft door Kappetijn Safety Specialists.

2.1.3 Organisatie PPS

In de bestaande praktijk van Nederland zijn grofweg vier PPS-organisatiemodellen te onderscheiden:

- > Oprichting van een nieuwe juridische entiteit (voorbeeld: GB).
- > Taken onderbrengen bij private partij (voorbeeld: NRG – VRNHN – gemeente Petten), al dan niet middels outsourcing aan een gespecialiseerde dienstverlener.
- > Taken onderbrengen bij publieke partij (voorbeeld: Moerdijk)
- > Alle partijen werken vanuit de eigen juridische entiteit (voorbeeld: Sitech – VRZL).

Qua bestuursvormen blijkt dat bij sommige PPSen een apart bestuur is ingesteld of een afstemmingsplatform is ingericht, terwijl bij andere PPSen er niets specifiek is opgezet t.b.v. bestuur of afstemming van de PPS. Ook hierin zijn de PPSen in Nederland dus divers op het moment.

2.1.4 Model van PPS en netwerk

Zowel alliantie modellen als concessie modellen zijn nu aanwezig in Nederland als model. Wanneer de netwerkvormen nader worden bestudeerd, dan valt op dat ook hier diversiteit bestaat. Echter, de voornaamste netwerkvorm lijkt het zelfregulerend netwerk te zijn, waarbij alle partijen tezamen het netwerk coördineren.

2.1.5 Financiële modellen

De financiële aspecten van verschillende PPSen zijn op verschillende manieren ingevuld. Zo is het mogelijk dat leden van een PPS een bepaald bedrag betalen op jaarbasis of een bedrag betalen per aangewezen functie. Ook is het mogelijk dat materieel en mensen worden ingebracht in de PPS, dus zonder financiële bijdrage, of dat ingebrachte middelen vergoed dienen te worden. Ook komt het voor dat er geen bijzondere vergoeding plaats vindt.

2.1.6 Besproken voorwaarden

Van een aantal PPS waren (enkele) voorwaarden bekend, zoals die zijn opgenomen in afspraken. Geclusterd ontstonden vier categorieën waarin deze voorwaarden geplaatst konden worden, namelijk voorwaarden over operationele aspecten, bestuurlijke aspecten, vrijwaring en restdekking.

2.1.7 Duur van totstandkoming PPS

Niet van alle PPSen was bekend hoe lang het heeft geduurd om de PPS op te richten vanaf de intentieverklaring of de eerste serieuze onderzoeken. Van de PPSen waarvan het wel bekend was, bleek dat het jaren (1,5 tot 3) kon duren voordat de PPS operationeel was.

2.1.8 Succesfactoren

In bestudeerde documenten over Nederlandse PPSen werden door betrokkenen verschillende succesfactoren benoemd, waaronder:

- > Wederzijds vertrouwen
- > Openheid geven
- > Kennis van elkaar en elkaars belangen
- > Stakeholder management
- > Leiderschap
- > Gedeelde verantwoordelijkheid
- > Gezamenlijk toezicht op de geleverde prestaties

- > Bij oprichting veel aandacht besteden aan het financieel-bestuurlijke model
- > Wil om samen te werken
- > Wil om maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen
- > Kostenvoordeel
- > Kwaliteitsverbetering
- > Incidenten die hebben plaatsgevonden

2.1.9 Conclusie

Op het gebied van inrichten van een PPS in Nederland zijn er vele mogelijkheden gevonden op alle onderwerpen die hierboven zijn besproken. Bovendien is het waarschijnlijk dat op een aantal punten (waaronder motivatie voor het oprichten van een PPS en besproken voorwaarden) aanvullingen gegeven kunnen worden. De overall conclusie luidt dan ook dat PPSen op verschillende manieren succesvol zijn in te vullen. Uit de succesfactoren bleek dat naast de pragmatische kanten (zoals kosten- en kwaliteitsvoordeel), ook de 'zachtere' kanten van samenwerking belangrijk worden geacht in het succesvol zijn van een PPS (zoals vertrouwen en kennis van elkaar).

2.2 Buitenland

Naast PPS-en in Nederland, bestaan er natuurlijk ook meerdere PPS-en in het buitenland. In deze paragraaf worden enkele buitenlandse PPS-en besproken op eenzelfde manier zoals voor de Nederlandse PPS-en: Belintra uit België, TUIS uit Duitsland, SMC uit Zweden, EPMA uit het Verenigd Koninkrijk en CIMA uit de Verenigde Staten. Belintra en TUIS zijn implementaties van het ICE-systeem.

2.2.1 Motivatie achter PPS

De vijf bestudeerde PPSen hadden allen tot doel het beschikbaar stellen van materieel en/of kennis ten behoeve van het bestrijden van industriële incidenten.

2.2.2 Takenpakket

Tot het takenpakket behoren bijstand verlenen van de BBRW en/of OBRW voor BBRW en/of OBRW-taken en de inzet van OBRW voor BBRW-taken (waarbij de bedrijven zorg dragen voor het beschikbaar stellen van materieel).

2.2.3 Organisatie PPS

In twee van de vijf PPSen is een aparte juridische entiteit opgezet, in de overige drie gevallen werken de deelnemers aan de PPS vanuit hun eigen entiteit. Ook qua eventuele besturen en/of centrale afstemming is er diversiteit te vinden, namelijk het wel of niet instellen hiervan.

2.2.4 Model van PPS en netwerk

Alle PPSen betroffen alliantie modellen en de netwerkvorm was of zelfsturend netwerk of NAO.

2.2.5 Financiële modellen

Verschillende financiële modellen worden gehanteerd bij verschillende PPSen. Zo is het mogelijk dat de kosten van inzet (mensen en middelen) worden vergoed door de (verzekeraar) van de veroorzaker of dat de overheid de kosten op zich neemt. Ook is het

mogelijk dat bedrijven het materieel en/of personeel leveren en de OBRW het personeel voor bediening van het materieel. Een andere mogelijkheid is dat bedrijven contributie betalen volgens een bepaalde rekensom.

2.2.6 Besproken voorwaarden

Van een aantal zaken is bekend dat er afspraken over zijn gemaakt ten tijde van het oprichten van de PPS, namelijk operationele aspecten, vrijwaring, restdekking en vakbekwaamheid.

2.2.7 Duur van totstandkoming PPS

Van twee PPSen is bekend hoe lang het geduurd heeft om de PPS op te zetten, namelijk ongeveer 3 jaar voor SMC en ongeveer 7 jaar voor EPMA.

2.2.8 Succesfactoren

Factoren die bij hebben gedragen aan het tot stand komen en in stand houden van de PPSen zijn:

- > Persoonlijke contacten tussen OBRW, overheid en bedrijven
- > Bedrijfstechnische redenen, zoals maatschappelijke betrokkenheid, image industrie en profilering bedrijf
- > Bewezen diensten en positieve ervaringen gedurende de tijd
- > Kostenbesparing
- > Beter materieel
- > Mogelijkheid tot luchttransport materieel
- > Incidenten die hebben plaatsgevonden
- > Erkenning gezamenlijke slagkracht

2.2.9 Conclusie

De conclusie voor buitenlandse PPSen is gelijk aan die voor Nederlandse PPSen: er is veel diversiteit in mogelijkheden en waarschijnlijk zijn niet alle benoemde onderwerpen compleet belicht. PPSen zijn op verschillende manieren succesvol te vervullen, waarbij ook de 'zachtere' kanten van samenwerken belangrijk worden geacht.

3 Wensbeelden bovenregionale PPS

In deze verkenning zijn meerdere beleidsbepalende personen vanuit de overheidsbrandweer en bedrijfsbrandweer geïnterviewd. Het doel van de interviews was om wensbeelden boven tafel te krijgen met betrekking tot verschillende onderwerpen rondom een bovenregionale PPS. In dit hoofdstuk worden de wensen per onderwerp besproken. Een samenvatting van de individuele interviews staat geanonimiseerd vermeld in bijlage 5.

3.1 Scenario's waarbij bovenregionale inzet zal worden gepleegd

Er bestaan verschillende wensen bij de geïnterviewden met betrekking tot de scenario's waarbij een bovenregionale inzet kan worden gepleegd. Deze wensen betreffen:

- > inzetten bij de 32 bedrijfsbrandweersscenario's
- > wanneer het nodig wordt geacht
- > scenario's in de keten van de chemische industrie
- > impactvolle scenario's (al dan niet met gevaarlijke stoffen)
- > grote industriële incidenten met grote effecten
- > transport (weg en spoor) versus géén vervoer van een enkele tankwagen.

Conclusie: er bestaan verschillende wensen rondom de scenario's waarbij een bovenregionale inzet plaats zou kunnen vinden. Er lijken voldoende scenario's te zijn waarvoor geïnterviewden de bijdrage van bovenregionale samenwerking nuttig achten.

3.2 Restdekking

Er bestaan verschillende wensen bij geïnterviewden met betrekking tot het invullen van de restdekking. Onder restdekking verstaan we de resterende dekking in een verzorgingsgebied waarvan een (private) eenheid wordt ingezet buiten het eigen bedrijfsterrein/verzorgingsgebied. De wensbeelden variëren van:

- 1) altijd restdekking aanwezig versus kortdurend geen restdekking aanwezig mag,
- 2) strak handhaven vanuit toezichthoudende instanties versus minder strak handhaven,
- 3) piket instellen voor restdekking versus geen piket zou nodig moeten zijn voor restdekking.

Conclusie: Restdekking is een onderwerp waar wensbeelden nogal verschillen.

3.3 Operationele afspraken

De gedeelde wens onder de geïnterviewden is dat de VR waarin het incident plaats heeft gevonden, de leiding heeft en houdt over het incident en dat de bedrijfsbrandweer adviseert.

Andere operationele wensen die genoemd zijn, zijn:

- > bekijk per casus wat de beste operationele strategie is
- > opvang en begeleiding van bedrijfsbrandweer is nodig
- > OvD van de bedrijfsbrandweer is verantwoordelijk voor industriële inzet
- > bedrijfsbrandweer richt zich op de bron en de overheidsbrandweer richt zich op de omgeving
- > de leidinggevende van de bedrijfsbrandweer moet snelle toegang krijgen in het CoPI.

Conclusie: met betrekking tot operationele afspraken zijn er meerdere wensen, waarover afstemming dient plaats te vinden.

3.4 Opkomsttijden

Diverse wensen bestaan over het onderwerp opkomsttijden: de tijd die het een (private) eenheid kost om ter plaatse van het incident te komen. Alle gegeven wensen zijn onder te brengen in de categorie inspanningsverplichting: als richtlijn, zo spoedig mogelijk, afhankelijk van scenario. Geen van de geïnterviewden heeft genoemd dat er een resultaatverplichting moet zijn.

Conclusie: een inspanningsverplichting is gewenst, maar de exacte invulling kan verschillen.

3.5 Aansprakelijkheid tijdens inzetten

De lokale VR is eindverantwoordelijk voor de inzet tijdens het incident. Voor een bovenregionale PPS zouden afspraken gemaakt kunnen worden over standaard vrijwaring voor bedrijfsbrandweren (bijvoorbeeld bedrijfsbrandweren conform artikel 31 Wvr), zodat de bedrijfsbrandweer alleen aansprakelijk is bij grove schuld of nalatigheid. Verder is elke partij afzonderlijk aansprakelijk voor de verzekering van het eigen personeel.

Conclusie: Op dit onderwerp zijn er geen tegengestelde wensen.

3.6 Vergoedingen voor inzetten

Onder de geïnterviewden heerst de gedeelde wens (op één geïnterviewde na) om 'aan de voorkant' al afspraken te maken over vergoedingen voor inzetten. Er zouden afspraken gemaakt kunnen worden over de vergoedingen voor bijvoorbeeld piket, herbezetting, inzet, middelen. De wensbeelden over wat wel en niet vergoed zou moeten worden voor de bedrijfsbrandweren en door wie (overheid, vragende partij, vervuiler) verschillen.

Conclusie: wensen met betrekking tot vergoedingen verschillen qua invulling.

3.7 Mogelijkheden bedrijfsbrandweren

Een gedeelde wens is door geïnterviewden uitgesproken dat het 'aan de voorkant' bekend zou moeten zijn waar welk materieel aanwezig is voor bovenregionale inzet. De genoemde voorbeelden van methoden waarop deze informatie beschikbaar kan worden gesteld aan de vragende partij, verschillen:

- > contact tussen VR's en onderling,
- > direct contact veiligheidsregio met bedrijf
- > via de meldkamer,
- > via LIOGS of een andere organisatie.

Conclusie: de invulling van de wensen is verschillend. De algemene wens tot het hebben van een overzicht van deskundigheid en materieel wordt gedeeld.

3.8 Vakbekwaamheid bedrijfsbrandweren

Er is een gedeelde wens dat de vakbekwaamheid van bedrijfsbrandweren geborgd moet zijn ten behoeve van deelname aan de bovenregionale PPS. Meerdere opties om vakbekwaamheid te garanderen zijn genoemd:

- > Conform Artikel 31 Wvr aanwijzing,
- > een afgesproken norm stellen aan vakbekwaamheid.

Conclusie: er is een gedeelde wens om vakbekwaamheid te borgen, maar over de invulling wordt op verschillende manieren gedacht.

3.9 Materieel: staat en lokalisering

Onder de geïnterviewden bestaan verschillende wensen omtrent het idee van het 'organiseren' van verschillende locaties voor benodigd materieel. Van niets extra's organiseren tot een aantal centrale locaties in Nederland waar groot materieel (bijvoorbeeld materieel voor tank(put)brandbestrijding) aanwezig zou kunnen zijn ten behoeve van bovenregionale inzet. Wel vinden alle geïnterviewden die over dit onderwerp spraken, dat dit de locaties moeten zijn waar de dagelijkse risico's groot zijn. Dus geen additionele aparte locaties bepalen.

Met betrekking tot de staat van materieel zijn er verschillende meningen/wensen. De staat van het materieel:

- > Is de eigen verantwoordelijkheid van het bedrijf,
- > zou geborgd moeten zijn middels de artikel 31 Wvr aanwijzing,
- > voldoet aan een afgesproken norm.

Conclusie: er zijn geen tegengestelde wensen met betrekking tot de staat van materieel en lokalisering van groot materieel, maar wel verschillende wensen.

3.10 Preventief te regelen/doordenken onderwerpen

Onderwerpen die preventief geregeld zouden kunnen/moeten worden (of in ieder geval doordacht moeten zijn) betreffen:

- > Groot materieel en mogelijkheden ter plekke van het incident: voldoende bluswatervoorziening, manoeuvreerruimte, capaciteit riolering
- > Operationeel: inzetprocedures helder hebben voor directe alarmering van benodigde bijstand, opstelpunten, materieel moet beschikbaar zijn (bijvoorbeeld niet alles tegelijkertijd in onderhoud bij meerdere VR's), compatibiliteit materialen als niet autonoom opererend, compatibiliteit procedures, communicatie afstemming, compatibiliteit communicatie middelen, kennis van commandostructuur overheidsbrandweer door bedrijfsbrandweer.
- > Overig: afplakken emblemen van bedrijfsbrandweraars (in verband met mogelijke imagoschade)

Conclusie: over meerdere onderwerpen moeten aan de voorkant afspraken gemaakt worden ten behoeve van een (effectieve en efficiënte) inzet.

3.11 Manier van invoeren bovenregionale PPS

Bij dit onderwerp is gekeken naar de vorm van het 'bovenregionale' PPS netwerk en de grootte ervan. Een veel gehoorde wens is om met een klein aantal belangrijke partijen te beginnen aan deze PPS en dan later eventueel uit te bouwen naar meer partijen (na evaluatie van eerste periode). Andere genoemde wensen zijn:

- > Hou het laagdrempelig en maak toegevoegde waarde van de PPS duidelijk
- > Leer elkaar kennen en vertrouwen: regel samenwerking lokaal tussen VR's en bedrijfsbrandweraars, bezoek elkaars netwerkdagen, oefen gezamenlijk
- > Een derde partij om netwerk te beheren is handig versus geen derde partij erbij halen om netwerk te beheren.

Conclusie: de wens om met een klein aantal partijen te beginnen wordt gedeeld door geïnterviewden. Op het punt van het organiseren van dit netwerk verschillen de wensbeelden. Het gaat daarbij over het al dan niet uitbesteden van het beheer van het netwerk aan een derde partij.

3.12 Wie nog meer meenemen in proces van opzetten PPS?

Veel partijen zijn genoemd die meegenomen zouden kunnen worden in het proces van het opzetten van de bovenregionale PPS (sommige bij naam van persoon):

- > Koepels als VNCI (nu al extra geïnterviewd), VOTOB
- > Verbond van Verzekeraars
- > ProRail
- > Diverse VR's: VRMWB, VRR, VRAA, VR Zeeland, VR Groningen
- > Verschillende bedrijven/bedrijfsbrandweraars: Dow Terneuzen, Delfzijl, Sabic,
- > Wabo bevoegd gezag (OD/RUD)
- > Mensen met veel crisiservaring: politiechefs, DPG-en, commandanten brandweer, collega lectoren

- > Defensie
- > Belintra
- > Société Générale de Surveillance

Later in het proces ook partijen zoals ILT, stuurgroep GBO-SO, portefeuillehouder bestuur

Conclusie: de wens is om meerdere partijen, met verschillende expertises en invalshoeken en verantwoordelijkheden, mee te nemen in het proces van het opzetten van de PPS.

3.13 Belemmeringen bij het invoeren en in stand houden van PPS

Door geïnterviewden worden diverse belemmeringen genoemd met betrekking tot het invoeren en in stand houden van de bovenregionale PPS:

- > 'Koudwatervrees': hoe gaat dit werken/uitpakken?
- > Bedrijven die concurrenten of de overheid niet willen helpen op eigen kosten
- > Bedrijven die overtuigd moeten worden van de eigen maatschappelijke verantwoordelijkheid
- > Gebrek aan de wil tot samenwerking
- > Gebrek aan wederzijds vertrouwen
- > VR ziet bovenregionale incidenten niet als eigen verantwoordelijkheid
- > Handhaving vanuit VR/OD
- > Afspraken over financiën (te vroeg, te veel)
- > Benodigde investeringen
- > Juridische kwesties, zoals aansprakelijkheid, vergoedingen, ..
- > Afrekencultuur en daardoor teveel willen regelen
- > Bureaucratie/administratieve 'rompslomp'
- > Competiestrijd tussen OvD's lokaal en bedrijfsbrandweer

Conclusie: er zijn diverse potentiële belemmeringen die het succesvol invoeren en in stand houden van de bovenregionale PPS bemoeilijken.

3.14 Overige onderwerpen

Met betrekking tot het ontwerpen en invoeren van de bovenregionale PPS, werden de volgende onderwerpen nog genoemd door geïnterviewden:

- > Bespreek de opzet van de PPS met elkaar
- > Neem de tijd en leer elkaar kennen. Doorloop het proces zorgvuldig.
- > Maak het niet te groot en bijzonder. Bijzondere incidenten zijn vrij uniek.
- > Vergelijk met Ondersteuningsteam Brandweer: dit is laagdrempelig, maar werkt wel.
- > Vertrouwen en goede relatie moet er zijn.
- > Blijf monitoren of alles wat geregeld is, nog steeds actueel en kloppend is.

4 Conclusie: beantwoording van de zeven vragen

Deze verkenning moest leiden tot antwoorden op de zeven gestelde vragen uit de discussienotitie uit 2016. Hieronder wordt per vraag kort antwoord gegeven.

Welke vormen van samenwerking zijn er, welke worden reeds toegepast?

In theorie zijn de hoofdvormen van PPS samen te vatten in het concessiemodel en het alliantiemodel. In Nederland bestaan tal van PPS-structuren ten behoeve incidentbestrijding. De volgende hoofdvarianten qua juridische structuur hebben we aangetroffen:

- > Variant 1: Zelfstandige juridische entiteit (model 'Gezamenlijke Brandweer')
- > Variant 2: Overheid als juridische "drager" (Model 'Moerdijk')
- > Variant 3: Bedrijf als juridische "drager" (Model 'Petten')
- > Variant PII: een aparte stichting die de drager is van de samenwerking ten behoeve van het organiseren van bijzonder brandbestrijdingsmaterieel in heel Nederland.

Waarin ligt de mogelijke meerwaarde? Onder welke condities werkt het?

De meerwaarde van PPS kan gelegen zijn in onder andere kostenbesparing, verhogen kwaliteit incidentbestrijding, borgen van kwaliteit van incidentbestrijding, en het eenvoudiger delen van data. Enkele belangrijke condities voor het laten slagen van de PPS, alhoewel geen garantie, zijn:

- > Vertrouwen tussen de verschillende partijen
- > Openheid tussen verschillende partijen
- > Kennis van elkaar, persoonlijk contact
- > Financiële randvoorwaarden
- > Organisatorische randvoorwaarden (waaronder regels, protocollen, coördinatie en beheer)

Aan welke incidenttypen wordt gedacht en welke producten/diensten zouden er in de catalogus opgenomen kunnen worden?

Door geïnterviewden wordt verschillend gedacht over de te 'dekken' incidenttypes:

- > inzetten bij de 32 bedrijfsbrandweerscenario's,
- > wanneer het nodig wordt geacht,
- > scenario's in de keten van de chemische industrie,
- > impactvolle scenario's (al dan niet met gevaarlijke stoffen),
- > grote industriële incidenten met grote effecten,
- > transport (weg en spoor) versus géén vervoer van een enkele tankwagen.

In de catalogus zou informatie moeten zitten over welke incidentbestrijdingsmaterieel,-middelen en deskundigheid waar aanwezig is, en hoe deze is te activeren.

Langs welke lijnen verloopt de inzetbeslissing en alarmering, waarmee de overheid immers verplichtingen aangaat?

De gedeelde wens onder geïnterviewden is dat de inzetbeslissing verloopt langs reguliere wegen. De (H)OvD van de lokale Veiligheidsregio (regio waarin het incident plaatsvindt) is en blijft de verantwoordelijke voor het inschakelen van bovenregionale hulp, als ook de inzet van personen en materieel/middelen.

Welke operationele afspraken zijn nodig om de samenwerking ten tijde van een incident goed te laten verlopen? Op welke wijze wordt de samenwerking bij een incident afgerond?

Ten tijde van een incident zullen in ieder geval over de volgende aspecten expliciete operationele afspraken gemaakt moeten worden (de gedeelde wensen zijn niet afwijkend van de reguliere gang van zaken):

- > Leiding bij incidentbestrijding: wens is dat de leiding van de incidentbestrijding ligt bij lokale Veiligheidsregio. Industrie is adviseur, met zwaarwegend advies.
- > Aansprakelijkheid: wens is dat de incidentleiding verantwoordelijk is voor het veilig inzetten van personeel van buiten de eigen regio. Wens is dat private partijen niet aansprakelijk zijn voor veroorzaakte schade, tenzij grove nalatigheid/opzet is gebleken.

De bedrijfsbrandweer stelt zich onder het bewind van en binnen de structuur van de overheid, maar heeft eigen kwalitatieve normen voor haar optreden. Hoe raakt de overheid bekend met de (on)mogelijkheden?

Dit betreft voornamelijk een uitvoeringsaspect. De normen zullen overigens niet zonder meer afwijken van de overheidshulpdiensten, want die wijzen namelijk bedrijfsbrandweren aan en zien toe op de kwaliteit. De normen kunnen met elkaar gedeeld worden. In gebieden waar bovenregionale inzetten vanuit kans-optiek meer voor de hand liggen, zou er ook gezamenlijk geoefend kunnen worden.

Welke beheersmatige afspraken zijn nodig om het operationele proces soepel te laten verlopen?

Vooraf zullen op tal van aspecten nadere afspraken gemaakt moeten worden. Onderwerpen waar in ieder geval expliciet duidelijkheid over zal moeten zijn, betreffen:

- > Restdekking in verband met:
 - > Vergunning (in relatie tot bevoegd gezag)
 - > Bedrijfscontinuïteit industriële 'klanten'
- > Vergoeding kosten private partij

5 Invullen bovenregionale PPS: te maken keuzes

PPS-structuren, middelen en kennis zijn reeds in Nederland aanwezig conform de lokale en regionale PPS constructies. Bovenregionaal is er op dit moment nog niets geregeld, terwijl bovenregionale bijstand door private partijen (industrie) op jaarbasis in Nederland zo af en toe wel noodzakelijk is. Ondanks dat het aantal keren per jaar dat hiervan gebruikt moet worden gemaakt gering is, zou je als hulpdiensten en industrie voorbereid willen zijn op een vorm van bovenregionale samenwerking. Dit vanwege de potentieel grote (economische) schade en maatschappelijke gevolgen.

Uit de literatuur blijken verschillende succesfactoren te bestaan voor PPS-en in het veiligheidsdomein. Daarbij zijn ook de 'zachtere' kanten van PPS van groot belang gebleken: vertrouwen, gedrag, de kwaliteit van relaties, kennis van elkaar en betrokkenheid bij de samenwerking.

Een bovenregionale PPS in Nederland ten behoeve van industriële incidentbestrijding zou verder invulling kunnen geven aan niveau 3 van het al bestaande ICE-systeem. Er zou gebruik gemaakt kunnen worden van wat er al is in Nederland, hetgeen de implementatie van een bovenregionale PPS zou kunnen bevorderen. In 2013 is bovendien het Platform Industriële Incidentbestrijding (PII) opgericht. PII had als doel de inzet te organiseren van bijzonder brandbestrijdingsmaterieel in heel Nederland. Van dit bestaande initiatief en opgedane ervaringen kan geleerd worden in het verder ontwikkelen van een bovenregionale PPS.

Maar ook van internationale initiatieven met vergelijkbare doelstellingen kan geleerd worden met het SMC in Zweden en GCMAA in Amerika als werkende voorbeelden. Släckmedelscentralen (SMC) richt zich als nationale PPS op tank(put)brandbestrijding en de Gulf Coast Mutual Aid Alliance (GCMAA) vormt de 'paraplu' voor meerdere regionale Mutual Aid's in de Golf-regio en richt zich op snelle beschikbaarheid van bijzonder (en/of veel) industrieel materieel bij grote industriële scenario's. Van deze bestaande nationale en internationale initiatieven en opgedane ervaringen kan geleerd worden in het verder ontwikkelen van een bovenregionale PPS in Nederland.

Naar aanleiding van de uitgevoerde verkenning lijkt het niet noodzakelijk een (grote) organisatie op te tuigen of te investeren in extra capaciteiten, middelen en materieel. Vanuit deze optiek is een bovenregionale PPS ten behoeve van industriële incidentbestrijding 'slechts' een geringe toevoeging aan de bestaande PPS-structuren, maar zeker wel relevant. Waar het aan ontbreekt zijn enkele basis-afspraken om bedrijfsbrandweren ook buiten de eigen regio in te zetten zonder achteraf 'gedonder' te krijgen. Aan de hand van interviews met sleutelfiguren uit bedrijfsleven en veiligheidsregio's is een aantal aspecten naar voren gekomen, waarover ideeën/meningen qua uitwerking verschillen tussen geïnterviewden.

Deze aspecten, die voor een bovenregionale inzet helder moeten worden geregeld, hebben we hieronder benoemd. Per aspect geven we enkele varianten aan waar aan gedacht kan worden bij de uitwerking van de afspraken (voor de ontwikkelrichting). De beschrijving van de varianten per aspect dient als basis voor het gesprek tussen Brandweer Nederland en de bedrijfsbrandweren, in de veronderstelling hiermee met elkaar te komen tot een voorkeursvariant per aspect.

Tabel 5.1

Aspect	Dilemma/keuze	Resultaat discussie stuurgroep 22 mei 2018
0. Alarmering ⁴	De hulp van buiten de regio kan op diverse manieren worden ingeroepen	<ul style="list-style-type: none"> > Thans fungeren de VRR en VR-ZL hierin als schakel naar de hulp van de GB, respectievelijk Sitech. > Centraal nummer van industrie → 1 noodnummer PII
1. Restdekking m.h.o.o. Vergunning i.r.t bevoegd gezag	Buiten de regio hulp bieden maakt dat bedrijf niet voldoet aan vergunning	<ul style="list-style-type: none"> > dit is vooral een vraag voor de private partijen, het antwoord is vervolgens voor de publieke partijen een gegeven; <p>Derhalve: je krijgt nooit 100% NL dicht geregeld. Focus in regio op prioritaire risico's. Buiten de regio hulpbieden is een inspanningsverplichting, en derhalve niet vanzelfsprekend.</p>
2. Leiding bij incidentbestrijding	Regio vraagt hulp van buiten vanwege deskundigheid, ervaring met specifiek materieel, etc. Maar wie is nu leidend: regio of de deskundige van buiten de regio?	<ul style="list-style-type: none"> > de wet is hierin leidend en daarmee blijft de leiding een regionale (publieke) verantwoordelijkheid.
3. Aansprakelijkheid	Deskundigen van buiten de regio worden ingezet. Is de regio verantwoordelijk voor en aansprakelijk voor die personen of de werkgever van deze personen?	<ul style="list-style-type: none"> > hierin is de wet leidend: de opdrachtgevende veiligheidsregio is aansprakelijk voor de inzet van personeel; > bovenstaand geldt ook als het gaat om de inzet van materieel.

⁴ Binnen het project GBO-SO, onderdeel IBGS speelt de ontwikkeling van een landelijke backoffice IBGS ook een rol bij de doorontwikkeling van de samenwerking; het alarmeringsproces wordt verder opgepakt binnen het deelproject waarin gewerkt wordt aan een landelijke backoffice IBGS.

4. Vergoeding kosten private partij	Inzet van buitenregio kost tijd en geld van die partij: wie vergoedt? Wat? In welke mate? Op welke wijze?	<ul style="list-style-type: none"> > hierbij wordt gedacht aan ingezet materieel, uren mensen (van ingezet personeel of extra ingehuurd personeel), verbruiksmiddelen; > vergoed de werkelijk gemaakte kosten zonder opslagen. <p>Het is de intentie om elkaar te helpen bij dergelijke extremiteiten. Het betreft namelijk geen reguliere inzetten. Daarvoor moet elke veiligheidsregio de basiszorg in de regio op orde hebben</p>
5. Kwaliteitsgarantie	De garantie van de kwaliteit kan op diverse manieren georganiseerd worden	<ul style="list-style-type: none"> > hierbij wordt uitgegaan van de eigen professionaliteit, art 31, wordt door overheid getoetst en goedgekeurd.
6. Beheersorganisatie	De randvoorwaarden en samenwerking kunnen op diverse manieren beheerd worden	<ul style="list-style-type: none"> > dit aspect wordt onderdeel van het deelproject kenniscentrum/backoffice IBGS binnen GBO SO (zie eerste aandachtsstreep bij alarmering hierboven).

Literatuurlijst

- Adviesbureau Van Dijke bv. (2009). *Versterkingsmaatregelen LIOGS*.
- Algemene Directie Civiele Veiligheid. (2015). Overeenkomst Belintra. Retrieved from <https://www.civieleveiligheid.be/nl/news/protection-civile/overeenkomst-belintra>
- Amsterdam Mutual Aid System. (n.d.). Retrieved from <http://www.amas-fire.nl/nl/4/wat-zijn-we>
- Auzzir, Z. A., Haigh, R. P., & Amaratunga, D. (2014). Public-private Partnerships (PPP) in Disaster Management in Developing Countries: A Conceptual Framework. *Procedia Economics and Finance*, 18(September), 807–814. [http://doi.org/10.1016/S2212-5671\(14\)01006-5](http://doi.org/10.1016/S2212-5671(14)01006-5)
- Belintra. (n.d.). Retrieved from <https://www.basf.com/be/nl/company/about-us/Group-Companies/BASF-Antwerpen/Projects/belintra.html>
- Brandweer Schiphol. (2017). 5 juni 2017. Retrieved from <https://nl-nl.facebook.com/brandweerschiphol/>
- Bril, H. (2015). Treinbotsing niet zonder gevolgen. *Safety*.
- Cappemini. (2016). De industrie zorgt voor een veiligere omgeving. *Visierapport Trends in Veiligheid 2016*. Retrieved from https://issuu.com/vnci/docs/tiv2016_5_de_industrie_zorgt_voor_e
- Consultancy.nl. (2013). Berenschot aan wieg platform petrochemische industrie. Retrieved from <https://www.consultancy.nl/nieuws/5849/berenschot-aan-wieg-platform-petrochemische-industrie>
- de Beul, H. (2016). De interventiedienst van BASF Antwerpen. *De Brandweer [m/V]*. Retrieved from https://issuu.com/brandweervlaanderen.be/docs/de_brandweer_mv__553-2016
- Department of Homeland Security. (2004). *Public-Private Partnerships for Emergency Preparedness: Developing Partnerships*.
- Essenscia. (2015). Overheid en chemiesector vernieuwen Belintra-overeenkomst voor hulpverlening bij transportongevallen met chemische stoffen. Retrieved from <http://www.essenscia.be/nl/PressRelease/Detail/15257>
- Gezamenlijke Brandweer. (n.d.). Gezamenlijke Brandweer. Retrieved from <https://www.gezamenlijke-brandweer.nl/>
- Hueskes, M., Koppenjan, J., & Verweij, S. (2016). Publiek-Private Samenwerking in Nederland en Vlaandere: Een Review van Veertien Proefschriften. *Bestuurskunde*, 25(2), 90–104. <http://doi.org/10.5553/Bk/092733872016025002009>
- Inspectie Openbare Orde en Veiligheid. (2011). *Brand Chemie-Pack Moerdijk. Een onderzoek naar de bestrijding van (de effecten van) het grootschalig incident*.
- Jastrzebski, R. (2017). Mutual Aid en PPS in haven- en industriegebieden. Retrieved from <https://www.kappetijn.eu/wp-content/uploads/2017/07/artikel-met-fotos-De-kracht-van-Mutual-Aid-en-PPS-6-7-2017-KK-003.pdf>
- Jastrzebski, R., & Kappetijn, K. (2017). Veiligheidsorganisatie NRG researchreactor Petten up-to-date gebracht. *Magazine Nationale Veiligheid En Crisisbeheersing*. Retrieved from <https://www.kappetijn.eu/publicaties/veiligheidsorganisatie-nrg-researchreactor-petten-up-to-date-gebracht/>

- Kappetijn, K. (2013). PPS-brandweer op Moerdijk krachtige stap voorwaarts. *Beveiliging*. Retrieved from <https://www.kappetijn.eu/publicaties/pps-brandweer-op-moerdijk-krachtige-stap-voorwaarts-2/>
- Kenis, P., & Provan, K. (2008). Het network-governance-perspectief. In *Business Performance Management. Sturen op prestatie en resultaat* (pp. 296–312).
- Killaars, H. (2015). Ongeval Tilburg 6 maart 2015.
- Klijn, E. H., & Teisman, G. R. (2000). Managing Public-Private Partnerships: Influencing Processes and Institutional Context of Public-Private Partnerships. In van H. O., K. W.J.M., & T. J.J.A. (Eds.), *Governance in Modern Society* (pp. 329–348). Dordrecht: Springer.
- Klijn, E. H., & Teisman, G. R. (2005). Public-Private partnership as the managing of co-production; strategic and institutional obstacles in a difficult marriage. In G. Hodge & C. Greve (Eds.), *The Challenge of public private partnerships* (pp. 95–116). Edgar Elgar.
- Oosshot, J. (2016). *De veiligheid van morgen*.
- Provan, K. G., & Kenis, P. (2008). Modes of network governance: Structure, management, and effectiveness. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(2), 229–252. <http://doi.org/10.1093/jopart/mum015>
- RTV Rijnmond. (2011). Specialisten hadden mogelijk brand sneller geblust. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=Wtcdl0BTcpl>
- Sanders, M., & Heldewege, M. (2012). Publiek-private samenwerking : evenwichtskunst tussen juridisch- bestuurskundige waarden. *Bestuurswetenschappen*, 1, 39–56.
- te Roller, E. (2013). Bedrijfsbrandweer nu landelijk inzetbaar. *Safety*. Retrieved from <https://www.kappetijn.eu/wp-content/uploads/2016/04/Opstart-PII-Bedrijfsbrandweer-nu-landelijk-inzetbaar.pdf>
- ten Hout, M. (2015). *Publiek en privaat op één kussen...?* Retrieved from <https://thesis.eur.nl/pub/32127/>
- Van Duin en Wijkhuis, 2015. Scheepsbrand Scheveningen Haven, <https://www.ifv.nl/adviesennovatie/Documents/201501-IFV-Evaluatie-Scheepsbrand-SCH118.pdf>
- VCI. (2015). TUIS. Retrieved from <https://www.vci.de/vci/downloads-vci/publikation/2015-vci-tuis-flyer-engl.pdf>
- Visser, J. (2017). Les na transformatorbrand: 3D-vloeistofbranden blussen met poeder en schuim. *Brand & Brandweer*.
- VNCl. (2017). Eén brandweerteam voor chemische incidenten werkt. *Chemie Magazine*.
- VNCl. (2018). VGS-ALERT. Retrieved from <https://vncl.nl/themas/dossier-detail/subdossier?dossierid=3386015744&title=D.VSG-ALERT>
- VRK. (n.d.). Wat doen wij. Retrieved from <https://www.vrk.nl/nl-NL/Wat-doen-wij>
- VRK. (2012). *Regionaal Crisisplan Veiligheidsregio Kennemerland 2012-2015*. Retrieved from <http://www.veiligheid.org/crisisplan/13-crisisplan-Kennemerland.pdf>
- Werkafspraken gebruik AFFF haakarm schuiminstallatie Nederlandse Aardolie Maatschappij BV /Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. (2016).
- Wilms, P., Schrijvershof, C., & Kuipers, S. (2013). *Bedrijfsbrandweer op grond van artikel 31 Wet veiligheidsregio's*.

Bijlage 1

Voorbeelden van (bovenregionale) inzetten van Bedrijfsbrandweren

In voorgaande jaren hebben bedrijfsbrandweren meerdere keren (bovenregionale) inzetten gepleegd om de overheidsbrandweer of andere bedrijfsbrandweren te ondersteunen. In de drie voorbeelden die hieronder worden behandeld, in welke de inzet plaatsvond ook zonder vooraf afspraken te hebben gemaakt, wordt kort beschreven wat het incident inhield, wie de inzet pleegde en op welke manier, eventueel aangevuld met enkele andere karakteristieken.

Inzet Shell Moerdijk, ATM, Sabic, Koninklijke Luchtmacht, Gezamenlijke Brandweer bij brand Chemie-Pack Moerdijk (2011)

Gebruikte bronnen (Inspectie Openbare Orde en Veiligheid, 2011; RTV Rijnmond, 2011)

In de middag van 5 januari 2011 ontstaat er een grote brand bij Chemie-Pack in Moerdijk (VRMWB). De brand begint op het buitenterrein, waar vele containers staan opgesteld met grote hoeveelheden brandbare chemicaliën. Door de hitte smelten de containers, waardoor er een vloeistofbrand ontstaat. Deze vloeistofbrand trekt uiteindelijk ook de bedrijfshallen van Chemie-Pack in, waardoor de brand zich nog verder kan uitbreiden. Bij deze brand worden meerdere bedrijfsbrandweren ingezet, zowel regionaal als bovenregionaal.

- > De bedrijfsbrandweer van Shell Moerdijk (VRMWB) wordt binnen enkele minuten in overleg met de Ovd aangevraagd door een aanwezige, niet-gealarmeerde specialist in industriële en petrochemische brandbestrijding, waarbij zowel materieel als officieren worden ingezet ten behoeve van operationele slagkracht. Wel is er al een informele afspraak met VRMWB voor het leveren van schuim bij grote calamiteiten. Inzet wordt gepleegd op zowel eigen initiatief als aangestuurd.
- > Ook Sabic (Bergen op Zoom; VRMWB) wordt ingezet vanwege operationele slagkracht, maar het is niet bekend wanneer en met welke capaciteit. Ook tussen Sabic en VRMWB is er een informele afspraak voor het leveren van schuim bij grote calamiteiten.
- > De Koninklijke Luchtmacht levert twee crashtenders, welke na zo'n 1,5u ter plaatse komen. Ze worden direct ingezet en gedurende het gehele incident. Ook hier zijn afspraken aan de voorkant gemaakt met VRMWB.
- > De bedrijfshulpverlening van Afvalstoffen Terminal Moerdijk (ATM; VRMWB) biedt bijstand op eigen initiatief en heeft op eigen initiatief ingezet. Wel is er sprake van een informele afspraak aan de voorkant met VRMWB voor het leveren van schuim bij grote calamiteiten.

- > De Gezamenlijke Brandweer (GB; VRR) biedt na ongeveer 3 uur op eigen initiatief bijstand aan met specialistisch materieel en kennis. Na ongeveer 3,5 uur vertrekt er een liaison naar Moerdijk en na ongeveer 4 uur vertrekken ook een schuimblusvoertuig en een haakarmvoertuig met schuimvormend middel naar Moerdijk zonder contact te hebben gehad met VRMWB (contact kon niet gelegd worden). Uiteindelijk komt het verzoek tot bijstand van de GB in de avond binnen, waarbij het idee is dat bij eerdere alarmering er meer uitgericht had kunnen worden vanwege de aanwezige expertise.

Opvallend: enkele bedrijfsbrandweren zijn op eigen initiatief ter plaatse gegaan, enkele bedrijfsbrandweren hebben op eigen initiatief gehandeld (waarbij de inzetten niet altijd hebben bijgedragen aan de bestrijding van het incident, bijvoorbeeld blussen terwijl was afgesproken dit niet meer te doen in verband het vele bluswater dat al op straat lag).

Conclusie: slagkracht en kennis hebben bijgedragen aan de incidentbestrijding.

Inzet Gezamenlijke Brandweer bij brand visser-trawler Scheveningen (2014)

Gebruikte bronnen (Van Duin en Wijkhuis, 2015)

Op maandagmorgen 23 juni 2014 komt bij de meldkamer in Den Haag om 08.54 uur een melding binnen van een brand in de Scheveningse haven. De brand woedt op de Johanna Maria (Scheveningen 118), een bijna 125 meter lange vistrawler die voor onderhoud in de haven ligt. Op het moment dat de brand uitbreekt, bevinden zich aan boord van het schip zo'n 95 personen. Bij de brand raakt één werknemer van de bedrijven die op het schip werkzaamheden verrichten, gewond. Hij wordt met brandwonden aan gezicht en onderarm voor enkele dagen in het ziekenhuis opgenomen. Ook de eerste machinist, die als gevolg van de rook ademhalingsklachten heeft, wordt ter observatie naar het ziekenhuis gebracht.² De brandweer van veiligheidsregio Haaglanden rukt na de melding met groot materieel uit. Omdat op de meldkamer op dat moment een HOvD met ervaring op het gebied van scheepsbranden aanwezig is, wordt ook een blusboot van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond gealarmeerd en aan het Scheepsbrandbestrijdingsteam van die regio een vooralarmering afgegeven.

Bij de brandbestrijding worden zes teams uit de eigen regio ingezet en nog eens vier teams uit de veiligheidsregio Hollands Midden die elkaar constant aflossen. Daarnaast worden twee Scheepsbrandbestrijdingsteams uit Rotterdam en een COBRA-team van veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond ingeschakeld, vanwege hun expertise in het blussen van dergelijke, gecompliceerde, branden. Later zouden ook nog twee COBRA-teams uit Amsterdam arriveren.

Men kon min of meer van geluk spreken dat de brandweer met de hulp van externe specialistische teams het vuur onder controle wist te krijgen. Van Duin en Wijkhuis concluderen met betrekking tot de bovenregionale samenwerking dat er (praktische) zaken geregeld moesten worden die niet allemaal op de schouders van het CoPI hoefden te liggen. Daarbij valt te denken aan:

- > het regelen van externe specifieke deskundigheid (SBB-teams en COBRA-teams) op het gebied van scheepsbrandbestrijding (incl. blusboot uit Rijnmond)
- > de begeleiding van deze teams naar Scheveningen

Opvallend: ook uit nabijgelegen veiligheidsregio's wordt bijstand geleverd. Specifieke deskundigheid en materieel komt van de Gezamenlijke Brandweer. Belangrijke bijdrage derhalve van de GB aan de bestrijding van deze ongewone brand.

Bovenregionale inzet Sitech bij botsing tussen treinen in Tilburg (2015)

Gebruikte bronnen (Bril, 2015; Killaars, 2015; Oosshot, 2016)

Bij een botsing tussen een passagierstrein en een trein geladen met gevaarlijke stoffen (afkomstig van Chemelot; VR Zuid Limburg (VRZL)) in de namiddag van 6 maart 2015 bij Tilburg (VR Midden en West Brabant; VRMWB), ontstaat er een kleine lekkage in een spoorwaggon van Sabc, welke geladen is met butadieen. Butadieen is een kleurloos en ontvlambaar gas. Een regionale journalist neemt contact op met de Ambassadeur Distributie Veiligheid bij Chemelot, welke hij kent uit eerdere contacten. Het incident is nog niet bekend en de meldkamer van Chemelot neemt contact op met de meldkamer van VRMWB en ProRail. Minimaal 1,5u nadat het incident heeft plaatsgevonden, biedt Sitech, die onder andere de bedrijfsbrandweezorg verzorgt op Chemelot en een team heeft dat gespecialiseerd is in het overpompen van chemicaliën uit ontspoorde wagons, hulp aan de lokale autoriteiten. Deze hulp wordt aanvaard. Meer dan 4 uur na de botsing komt drie man van Chemelot en Sabc aan in Tilburg en wordt het plan van aanpak besproken. De volgende ochtend wordt begonnen met overpompen. Door betrokkenen wordt de specialistische kennis en materieel als toegevoegde waarde gezien en de samenwerking ter plaatse tussen overheidsbrandweer en Sitech wordt "perfect" genoemd.

Opvallend: bedrijfsbrandweer met expertise neemt zelf contact op met lokale VR en wordt relatief laat ingezet.

Conclusie: nuttig bijdrage van private partij bij incidentbestrijding vanwege kennis en materieel.

Inzet brandweer Schiphol bij Tata Steel (2017)

Gebruikte bronnen (Brandweer Schiphol, 2017; Visser, 2017)

In de vroege ochtend van 5 juni 2017 ontstaat er brand in een hoogspanningsverdeelstation bij Tata Steel in Beverwijk (Veiligheidsregio Kennemerland; VRK). Naast eenheden van de bedrijfsbrandweer van Tata Steel en overheidsbrandweer uit VRK, wordt na enige tijd, wanneer duidelijk wordt dat de capaciteit niet voldoende is, ook een schuimblusvoertuig van Brandweer Amsterdam Airport Schiphol (Brandweer AAS) opgeroepen, gevolgd door een crashtender. De crashtender wordt aangevraagd vanwege de slagkracht: men kan escalatie van de transformatorbrand voorkomen, maar niet blussen. Na onderling contact tussen een leidinggevende van Brandweer AAS en de lokale HOvD (de HOvD had vragen over de afmetingen van de crashtender, de aanrijroute en de slagkracht) wordt besloten om de vliegtuigbrandbestrijdingsgroep van kazerne Sloten, bestaande uit drie crashtenders, ook op te roepen. In het onderlinge contact geeft de leidinggevende van Brandweer AAS verder al aan, op basis van informatie van de HOvD, dat de brand niet alleen te blussen is met schuim, maar dat daar ook poeder voor nodig is. Uiteindelijk wordt de transformatorbrand

met behulp van de ingezette crashtenders en het afwisselend gebruik van schuim en poeder geblust.

Opvallend: in eerste instantie wordt gevraagd om materieel, maar uiteindelijk wordt ook expertise ingezet.

Conclusie: private partij nuttig vanwege materieel en expertise.

Van de vier hierboven kort beschreven voorbeelden van bovenregionale publiek private samenwerking ten behoeve van de bestrijding van een industrieel incident hebben we de kosten van de incidentbestrijding in kaart gebracht. Deze hebben we hieronder samengevat:

We hebben onderscheid gemaakt in de aard van de kosten en de omvang:

- > mensuren
- > tarieven
- > materieel gebruik
- > afschrijving materieel
- > overige kosten

En we hebben geïnventariseerd hetgeen er gefactureerd is, en betaald. Onderstaande tabel vat de financiële aspecten samen van de vier bovenregionale publiek-private inzetten.

	Kosten van buiten de regio (euro's)	gefactureerd	Reden
brand visser trawler Scheveningen (2014)	18.447,00	0	Geen afspraak voorafgaand aan inzet (GB-VRH)
Brand Shell Moerdijk (2014)	26.968,00	0	Geen afspraak voorafgaand aan inzet (GB-VR-MWB)
Treinbotsing Tilburg (2016)	14.013,00	14.013,00	Sitech aan Sabc en aan NS Reizigers, en die hebben betaald
brand Tata Steel (2017)	6.980,00	6.980,00	Aan TATA Steel, en die heeft betaald

Conclusie

1. Er wordt alleen gefactureerd als daar van te voren een afspraak over is gemaakt
2. Materieelverbruik wordt gefactureerd, soms de mensuren.
3. Het gefactureerde bedrag wordt betaald

Bijlage 2

Aanwijstraject bedrijfsbrandweren

Een aantal grote industriële incidenten eind 20^e eeuw, waaronder Flixborough (1974), Seveso (1976) en Sandoz (1986), resulteerde er in dat het veiligheidsbeleid omtrent industriële en externe veiligheid op Europees niveau versneld werd ontwikkeld (Seveso wetgeving). In 1985 voerde de Nederlandse overheid de brandweeraanwijzing in (artikel 13 in de Brandweerwet) als aanvulling op de eerste Europese Seveso wetgeving. In deze aanwijzing konden bedrijven verplicht worden gesteld een eigen brandweerorganisatie te realiseren. Deze aanwijsbevoegdheid is een uniek concept in de wereld en tevens strenger dan het (industriële) veiligheidsbeleid op dit punt van andere landen.

Ontwikkeling (industriële) brandweezorg

Voor de komst van de Brandweerwet in 1985 beschikten veel bedrijven in Nederland reeds over een eigen brandweerorganisatie. De reden hiervoor is met name gelegen in de zorg voor de eigen bedrijfscontinuïteit. Sommige bedrijfsbrandweren, bijvoorbeeld van raffinaderijen, waren qua personeelssterkte en uitrusting zelfs groter dan die van de overheidsbrandweer. De kwaliteit van brandweezorg wisselde per bedrijf, maar had in het algemeen geen krachtig imago. De bedrijfsbrandweer kreeg formeel 15 minuten de tijd om incidenten op het eigen terrein zelfstandig te bestrijden, voordat zij alsnog werden bijgestaan door de overheidsbrandweer. De bedrijfsbrandweerploegen werden op basis van vrijwilligheid bemenst door eigen medewerkers. Het onderhouden van deze brandweerploegen werd echter steeds kostbaarder door verplichte investeringen in personeel en materieel vanwege strengere voorschriften. Het keerpunt kwam in 1985 met de komst van de nieuwe Brandweerwet (de uitvoering kon pas ter hand worden genomen toen in 1991 het Besluit Bedrijfsbrandweren van kracht werd). De vrijwilligheid van het hebben van een bedrijfsbrandweer ging er vanaf met de introductie van aanwijsbevoegdheid.

Brandweerwet 1985

Artikel 13 uit de Brandweerwet was van grote invloed op de verdere ontwikkeling van bedrijfsbrandweezorg. Het artikel regelde dat de gemeentelijke overheid een bedrijfsbrandweer kon verplichten voor bedrijven met een bovenmatig risico. De verplichte bedrijfsbrandweezorg was voor de bijzondere risico's, terwijl de overheid formeel verantwoordelijk bleef voor de publieke brandweezorg op industriële terreinen. Vanaf 1996, 5 jaar na de invoering van het Besluit Bedrijfsbrandweren, kreeg bijvoorbeeld in het Rijnmondgebied een groot aantal bedrijven de 'artikel 13 aanwijzing' daadwerkelijk opgelegd. Naast de eerder genoemde hogere kosten voor brandweezorg, was

bedrijfsbrandweezorg nu geen vrijblijvendheid meer, maar een wettelijke verplichting. Op basis van de aanwijzingen en de druk die de overheid uitoefende op risicovolle ondernemingen ten behoeve van de openbare veiligheid, zochten bedrijven naar gezamenlijke oplossingen om de verplichte bedrijfsbrandweerorganisatie zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten. Vanuit deze beweging zijn verschillende PPSen en MA constructies ontwikkeld.

Oprichting Gezamenlijke Brandweer

In de industriële/haven-regio Rotterdam-Rijnmond werd ten gevolge van het groeiende aantal bedrijfsbrandweeraanwijzingen een dekkings- en organisatieonderzoek uitgevoerd om de mogelijkheden te onderzoeken voor een effectieve en efficiënte samenwerking in het Haven Industrie Complex Rotterdam-Rijnmond. Kostenreductie, kwaliteitsverbetering en het optimaliseren van managementaandacht waren de grootste drijfveren voor het onderzoek. Uit dat onderzoek bleek dat een gezamenlijke aanpak van de bedrijfsbrandweezorg een financieel voordeel zou opleveren van meer dan tien miljoen gulden op jaarbasis. Partners in het onderzoek waren de gemeenten Rotterdam en Rozenburg (toen nog zelfstandig) en de bedrijven, vertegenwoordigd door de Stichting EBB (huidige Deltalinqs). Met een collectief georganiseerde brandweer kon het aantal parate manschappen en brandweerposten sterk gereduceerd worden. In plaats van ieder bedrijf een eigen brandweerploeg, zou de brandweezorg georganiseerd worden vanuit 'slechts' zes (ondertussen acht) kazernes die gezamenlijk het hele verzorgingsgebied (het Haven Industrie Complex) dekten. Deelname aan deze brandweer zou bedrijven niet formeel ontslaan van de verplichting een bedrijfsbrandweerorganisatie in stand te houden, maar de Gezamenlijke Brandweer zou de operationele invulling van de verantwoordelijkheid ter hand nemen. Als resultaat van het onderzoek werd in 1998 een nieuwe brandweerorganisatie gerealiseerd met zes nieuwe kazernes: de Gezamenlijke Brandweer (GB). De GB was de eerste publiek private samenwerkingsstructuur voor gecoördineerde (bedrijfs)brandweezorg in Nederland. Mensen werden geworven uit de bestaande bedrijfsbrandweerorganisaties en brandweer Rotterdam, waardoor kennis niet verloren ging. Een deel van het 'oude' materieel werd behouden en daarnaast werd industrieel specialistisch materiaal aangeschaft. De GB was vanaf dat moment een gegeven. De taakstelling van de GB was gericht op zowel de industriële als de publieke brandweezorg en hulpverlening in het verzorgingsgebied van de haven én de woonkernen Hoogvliet, Pernis en Rozenburg.

Andere samenwerkingsverbanden in Nederland

Aanwijstrajecten zijn op meerdere plekken in Nederland de basis geweest voor gezamenlijke organisatievarianten, vaak in de vorm van een PPS of MA. Een vergelijkbare beweging als in Rotterdam volgde in 1999 voor het industriegebied van het toenmalige DSM (huidige Chemelot) bij Geleen. Ook daar waren meerdere fabrieken op één geografisch aaneengesloten gebied individueel bedrijfsbrandweer plichtig. DSM formaliseerde in 1999 een relatie met de gemeente Geleen waarin middels een convenant eisen gesteld werden op het gebied van bedrijfsbrandweezorg. DSM vulde de individuele eisen in middels een collectieve veiligheidsorganisatie, de huidige Sitech-brandweer, de grootste in z'n soort in Nederland. De bedrijfsbrandweer levert op dit moment de slagkracht voor zowel de industriële als publieke brand- en ongevalsscenario's op de gehele, 850 hectare grote,

locatie. In Petten voorziet de bedrijfsbrandweer van NRG in brandweezorg voor het nucleaire complex en publieke brandweezorg voor de andere bedrijven op de OnderzoeksLocatie Petten (OLP). In Delfzijl op het Chemiepark voorziet een collectief georganiseerde brandweereenheid in industriële slagkracht voor meerdere aangewezen bedrijven. Deze eenheid wordt, los van de industriële bedrijven, door een externe gespecialiseerde dienstverlener geleverd (Falck). In de Amsterdamse haven richten de (deels aangewezen) tankopslagbedrijven middels AMAS een eigen organisatie op, die materiële slagkracht moet leveren bij tank(put)brand scenario's. Samen met de veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland en Kennemerland wordt middels de PPS AYMA voorzien in de personele bezetting van het benodigde brandbestrijdingsmaterieel. Na de brand bij Chemiepack (2011) kwam de ontwikkeling van een PPS constructie ook in Moerdijk in een stroomversnelling. Men zag nu meer de noodzaak van een gezamenlijke georganiseerde, op industrie georiënteerde, brandweezorg: de aanwijstrajecten waren net gestart in de regio. In 2013 werd de Gezamenlijke Brandweer Moerdijk opgericht, een samenwerking tussen de gemeente Moerdijk, de Veiligheidsregio Midden West Brabant, het havenbedrijf Moerdijk en ongeveer 15 BRZO bedrijven, waarvan een aantal met een brandweeraanwijzing. De brand bij Chemiepack veroorzaakte een kettingreactie in Nederland: veel samenwerkingsconstructies zijn vanaf dat moment in ontwikkeling. Eén van deze constructies betreft het Amsterdamse havengebied. Daar wordt de meerwaarde gevoeld van het gezamenlijke organiseren van industriële brandweezorg. Adequate brandweezorg is namelijk niet alleen een (vrij technisch) veiligheidsprobleem, maar ook van strategische waarde. In tegenstelling tot alleen kostenefficiëntie, slagkracht en kwaliteit heeft de Amsterdamse Haven een ander belangrijk argument om de samenwerking op te zoeken, namelijk het creëren van een goed vestigingsklimaat, economische stabiliteit en investeringszekerheid. Met het verstevigen van het veiligheidsimago en het tonen van aansprekende ambities biedt Amsterdam een sterk draagvlak voor nieuwe investeerders.

Wet veiligheidsregio's

Met de komst van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) in oktober 2010, kwam de Brandweerwet te vervallen. De brandweeraanwijzing werd overgenomen in de Wvr onder artikel 31. De essentie van het aanwijsinstrumentarium bleef inhoudelijk hetzelfde. Het bevoegd gezag verschoof van het college van Burgemeesters en Wethouders in de brandweerwet naar het regionaal bestuur van de veiligheidsregio in de Wvr.

Bijlage 3 PPSen in Nederland

Deel 1: Doel/reden van oprichten PPS, deelnemers, takenpakket, organisatie, organisatiestructuur

DEEL 1	Doel/reden van oprichten van PPS	Deelnemers	Takenpakket	Organisatie	Organisatie structuur van de PPS
GB Rotterdam Rijnmond (Gezamenlijke Brandweer, n.d.; Jastrzebski, 2017; ten Hout, 2015)	Kosten besparing, verhoging kwaliteit brandweezorg, verlagen drempels voor informatie-uitwisseling tussen bedrijven onderling en bedrijven en overheid.	(per 1-1-2017) Gemeente Rotterdam en 67 bedrijven, waarvan 45 met brandweeraanwijzing en 22 vrijwillig (inclusief 5 aangewezen spooreplacements Prorail). Bedrijven zijn onderling verbonden via CIBUA (Coöperatieve Industriële Brandweezorg met Uitgesloten Aansprakelijkheid) en lid via een ledencontract	BBRW voor zowel wettelijke BBRW taken als wettelijke OBRW taken. Tevens tankbrandbestrijding (via IBP/TPB), hoogteredding (via HRT), oilboom (via Schermenpool), scheepsbrandbestrijding (via Brons) en gaspakken (voor VRR).	Eigenstandige juridische entiteit met statuten, Openbaar Lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (rechtspositie van gemeente Rotterdam wordt gevolgd)	Het bestuur bestaat uit zes zetels, waarvan drie ingenomen door gemeente Rotterdam en drie vertegenwoordigers van de CIBUA. Burgemeester van Rotterdam is voorzitter. De bestuurscommissie is verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing en wordt gevormd door de gemeente Rotterdam, de CIBUA en de VRR. In de bestuurscommissie heeft de CIBUA numeriek de meerderheid en levert de voorzitter.

DEEL 1	Doel/reden van oprichten van PPS	Deelnemers	Takenpakket	Organisatie	Organisatie structuur van de PPS
Sitech-BRW Zuid Limburg (VNCI, 2017)	Behoeftte om de praktijk van incidentbestrijding beter te regelen, een praktijk waarin herhaaldelijk aan Sitech bijstand werd gevraagd.	VR-Zuid Limburg en Sitech (Sitech is uitvoeringsorganisatie van diverse grote site-users en verzorgt uitvoering van o.a. Safety- en Securitydiensten op Chemelot-site (voormalig DSM)	Bijstand van BBRW voor enkele OBRW taken: bijstand met grootvermogen industrieel blusvoertuig, bij schuim- en poederblussing, bij IBGS met materieel en gaspakkenteam (dit is belangrijkste onderdeel) en kennisdeling op het gebied van technische hulpverlening	Beiden werken vanuit eigen juridische entiteit. Organisaties hebben hun afspraken vastgelegd in een Service Level Agreement, ingangsdatum januari 2014, initiële looptijd van 8 jaar	De samenwerking kent geen bestuur, een bijzondere vorm van geïnstitutionaliseerd overleg of enig speciaal ingericht afstemmingsplatform. Afstemming over operationele zaken vindt plaats tussen direct betrokkenen uit beide organisaties
Brandweer Schiphol-VRK-gemeente Haarlemmermeer (Jastrzebski, 2017)	Efficiënter gebruik maken van grote brandweerorganisatie op Schiphol: naast vliegtuigbrandbestrijding ook brand-/incidentbestrijding in publieke domein op/rond Schiphol	Schiphol, gemeente Haarlemmermeer, VR-Kennemerland	BBRW voor wettelijke OBRW taken in publieke domein Schiphol	Taken ondergebracht bij Brandweer Schiphol (private partij)	Deelnemers (Schiphol, gemeente Haarlemmermeer en VR-Kennemerland) hebben een convenant afgesloten. Er is geen apart juridisch lichaam ingericht. Afstemming vindt plaats via Bestuurlijk Overleg Veiligheid Schiphol (BOVS), waarin de burgemeester participeert.

DEEL 1	Doel/reden van oprichten van PPS	Deelnemers	Takenpakket	Organisatie	Organisatie structuur van de PPS
VRK-TATA Steel (Capgemini, 2016; Jastrzebski, 2017; VRK, n.d., 2012)	Bij ons onbekend	VRK en TATA Steel (toemalige Corus)	Wederzijdse bijstand verlenen bij grotere incidenten. TATA Steel levert OBRW taken op industriegebied, openbare weg door gebied en ondersteuning bij duinbranden.	Beiden werken vanuit eigen entiteit	Bij ons onbekend
AMAS / AYMA (Amsterdamse havengebied) ("Amsterdam Mutual Aid System," n.d.)	Materieel en mankracht beschikbaar hebben voor de specifieke scenariotypes van tankbranden en tankputbranden.	AMAS (tankopslag bedrijven en NUON), AYMA (VRAA & VRK voor bemensing)	OBRW voor BBRW taken. AMAS/ayma-combinatie voorziet specifiek in capaciteit voor tank- en tankputbrandbestrijding op terrein van aangesloten bedrijven	AMAS-bedrijven hebben vereniging opgericht voor afstemming/bespreking/bepalen gezamenlijke belangen. VRAA en VRK werken vanuit eigen entiteit	AMAS-vereniging kent een bestuur. Op dit moment is Oiltanking de voorzitter.
NRG-VRNHN-gemeente Petten (Jastrzebski & Kappetijn, 2017)	Invulling geven aan de basisbrandweezorg voor 4 bedrijven op de Onderzoekslocatie Petten (OLP). Nu is dichtstbijzijnde overheidskazerne op 15-18 minuten.	NRG, VRNHN, gemeente Petten (Schagen)	BBRW voor wettelijke OBRW taken op OLP	Taken ondergebracht bij NRG (private partij)	Participanten richten geen aparte juridische entiteit op. NRG als KEW-vergunninghouder voert brandweertaken uit.

DEEL 1	Doel/reden van oprichten van PPS	Deelnemers	Takenpakket	Organisatie	Organisatie structuur van de PPS
Havenbrandweer Moerdijk (Kappetijn, 2013)	Brandweezorg toereikend maken voor de lokale gevaren (meervoudig BRZO-niveau), kostenbesparing voor deelnemende partijen, antwoord op evaluaties na Chemiepack-brand 2011	VRMWB, gemeente Moerdijk, SBM (Stichting Bedrijven Moerdijk; hierin zijn het havenbedrijf Moerdijk en 20 bedrijven (waaronder >10 BRZO) verenigd)	OBRW voor BBRW-taken	Taken ondergebracht bij VRMWB (publieke partij)	De PPS is verankerd in de juridische constructie van de VRMWB. De sturing van private partijen beperkt zich vooralsnog tot de KPI van de opkomsttijd
NAM-VRNHN ("Werkafspraken gebruik AFFF haakarm schuiminstallatie Nederlandse Aardolie Maatschappij BV /Veiligheidsregio Noord-Holland Noord," 2016)	Bij ons onbekend	VRNH en NAM	OBRW voor BBRW-taken (gebruik AFFF haakarm schuiminstallatie van de NAM door VRNHN). Materieel mag ook gebruikt worden voor andere doelen.	Taken ondergebracht bij VRNHN	Bij ons onbekend
PII (Platform Industriële Incidentbestrijding) (Consultancy.nl, 2013; te Roller, 2013)	Bovenregionale slagkracht vergroten bij grote industriële incidenten, efficiëntere incidentbestrijding, geborgde beschikbaarheid van bijzonder materieel, kostenbesparing voor deelnemers	AYMA, GB, Sitech, Dow Benelux BV in Terneuzen, DCMR/LIOGS en de landelijk opererende organisaties Argos Energies, Shell Nederland en Akzo Nobel	Bijstand van BBRW en PPS-organisaties voor industriële incidenten	PII is bij aanvang in 2013 als stichting vorm gegeven.	Stichting kent (vooralsnog) geen eigen management/bestaffing en draait op inbreng vanuit participanten

DEEL 1	Doel/reden van oprichten van PPS	Deelnemers	Takenpakket	Organisatie	Organisatie structuur van de PPS
SAMIJ (Samenwerkingsregeling Incidentbestrijding IJsselmeergebied)	Het borgen van een adequaat functionerende incidentbestrijding in het IJsselmeergebied	Veiligheidsregio's en waterschappen rond IJsselmeergebied, Rijkswaterstaat, KNRM, Reddingsbrigade Nederland, Kustwacht en Nationale Politie	Verzorgen OBRW-taken in het IJsselmeergebied (IJsselmeer, Markermeer, IJmeer, de Gouwezee, de Randmeren inclusief het Zwartemeer)	Alle partijen werken vanuit de eigen juridische entiteit. De regeling heeft alle trekken van een "lichte" gemeenschappelijke regeling.	In de regeling (versie 2010) zijn de volgende gremia ingesteld: Bestuurlijk Begeleidings Orgaan (BBO), Operationele Werkgroep (OW) en een waterfunctionaris. VRF verzorgt de bedrijfsvoering van de regeling, Lelystad levert de BBO-voorzitter

Naast genoemde bronnen is bovenstaande tabel aangevuld met informatie aangeleverd door Kappetijn Safety Specialists.

Deel 2: Model van PPS en netwerk, financiën, besproken voorwaarden, duur van totstandkoming, succesfactoren

DEEL 2	Model van PPS en netwerk	Financiën	Besproken voorwaarden	Duur van totstandkoming PPS	Succesfactoren
GB Rotterdam Rijnmond	<p>Alliantie past het best (bedrijven en overheid tezamen in bestuur en geven richting).</p> <p>Zelfregulerend netwerk past het best (alle partijen in bestuur) of NAO (want aparte entiteit)</p>	<p>Voor het verzorgen van de operationele taken (publiek en industrieel): bedrijven 2/3, gemeente 1/3. Andere taken (IBP, HRT, Schermenpool etc) op basis van contributie door specifieke leden. Leden betalen jaarlijks een basisfee + datzelfde bedrag vermenigvuldigd met het aantal aangewezen functies. Port of Rotterdam (PoR) betaalt aanvullend zelf voor voorzieningen, schuim en opleidingen op havenschepen.</p>	<p>Afspraken bij oprichting en relevant voor goedkeuring: operationele leiding en opperbevel liggen bij openbaar bestuur/burgemeester, bedrijven krijgen numerieke meerderheid in commissie voor dagelijkse aansturing directeur, het operationeel optreden past in de processen van de gemeente/regio</p>	<p>Ongeveer 3 jaar</p> <p>Aanwijstrajecten jegens industrie zijn gestart in oktober 1991, uitwerken GB-plannen zijn gestart in 1995, eerste 30+ aanwijzingen uit in 1997-1998, operationele start GB in januari 1998</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Oprichting: bepalende personen kenden, respecteerden en vertrouwden elkaar. Begrip voor elkaars belangen en hogere doel. > Wederzijds vertrouwen, gedeelde verantwoordelijkheid, gezamenlijk toezicht op de geleverde prestaties, stakeholdermanagement, openheid > Bij oprichting veel aandacht besteden aan het financieel-bestuurlijke model > Aanwijzingen als stok achter de deur voor bedrijven > Erkenning dat ook gemeente Rotterdam extra in publieke zorg moest investeren > Positieve rol stichting EBB (voorganger Deltalinqs) en GHb (voorganger PoR)

DEEL 2	Model van PPS en netwerk	Financiën	Besproken voorwaarden	Duur van totstandkoming PPS	Succesfactoren
Sitech-BRW Zuid Limburg	<p>Alliantie past het best (Sitech en VR geven samen richting aan PPS)</p> <p>Zelfregulerend netwerk past het best (slechts 2 partijen)</p>	Sitech ontvangt een jaarlijkse vergoeding vanuit VRZL en verbruikte materialen worden verrekend.	De Service Level Agreement (SLA) bevat: vrijwaringsbepalingen van VR-ZL jegens Sitech, de HOvD van VR-ZL kan beslissingen nemen die tegen SLA in gaan, Sitech levert niet als voor de site niet aan de eisen uit de aanwijzing kan worden voldaan.	3 jaar tussen intentieverklaring en tekenen van de SLA (kwam door de vele juridische zaken, waaronder verantwoordelijkheid buiten de poorten, commandostructuur, competenties)	<ul style="list-style-type: none"> > De wil om maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen (vanuit Sitech). > Wil om samen te werken is essentieel. Focus niet op de bezuiniging (als die er al is), maar op kwaliteitsverbetering
Brandweer Schiphol-VRK-gemeente Haarlemmermeer	<p>Concessie (taken van VRK naar Brandweer Schiphol)</p> <p>Zelfregulerend netwerk</p>	De gemeente betaalt een jaarlijkse vergoeding voor uitvoering basisbrandweertaken door Schiphol	Burgemeester is verantwoordelijk (ex artikel 4 Wvr), VRK is verantwoordelijk voor instellen brandweer (ex art 10 Wvr), Schiphol is verantwoordelijk voor vliegtuigbrandbestrijding o.b.v. internationale regelgeving	Duur onbekend	Wederzijds vertrouwen op bestuurlijk en operationeel niveau
VRK-TATA Steel	<p>Alliantie (gezamenlijke bijstand)</p> <p>Zelfregulerend netwerk</p>	Bij ons onbekend	Afspraken zijn vastgelegd in convenanten.	Bij ons onbekend	

DEEL 2	Model van PPS en netwerk	Financiën	Besproken voorwaarden	Duur van totstandkoming PPS	Succesfactoren
AMAS / AYMA (Amsterdamse havengebied)	Alliantie (ieder levert eigen inbreng, materieel of personeel) Zelfregulerend netwerk	AMAS levert investering in materieel/voertuigen, VRAA/VRK betalen inzet personeel	Materieel AMAS wordt ingezet onder leiding van operationeel leider van VRAA of VRK, afhankelijk van incidentlocatie. Overheid gaat uit van aanvals-/inzetplannen die bedrijven per locatie hebben opgesteld	Duur onbekend	<ul style="list-style-type: none"> > Kostenvoordelen door gezamenlijk investeren en samenwerking met VR's > Leiderschap van enkelen > Het incident bij Buncefield (2005)
NRG-VRNHN-gemeente Petten	Concessie (taken van VRNHN naar BBRW NRG) Zelfregulerend netwerk	Gemeente en VRNHN betalen geen bijzondere vergoeding aan NRG	Afspraken zijn vastgelegd in convenanten april 2013	Duur onbekend	<ul style="list-style-type: none"> > Relatieve vanzelfsprekendheid om ook in basiszorg voor omgeving te voorzien > Vestigings- en samenwerkingsvoorwaarden bij inrichting OLP in de jaren 60.
Havenbrandweer Moerdijk	Concessie (taken van bedrijven naar OBRW) Zelfregulerend netwerk	Bedrijven betalen een jaarlijkse bijdrage aan VRMWB, gemeente Moerdijk betaalt exploitatie van gebouw/kazerne, VRMWB betaalt beroepsbezetting.	Afspraken gemaakt over aanschaf materieel en inzet personeel. Geen inzet buiten havengebied i.v.m. opkomsttijd van 6 minuten. Operationele regelingen van VRMWB zijn leidend.	1,5 jaar tussen intentieverklaring en operationeel zijn PPS. Voor het havengebied lag al langere tijd een plan klaar voor een vorm van gezamenlijke brandweezorg	<ul style="list-style-type: none"> > Druk op opvolging verbetermaatregelen n.a.v. Chemiepack > Bereidheid van overheden (gemeente, VR & PoM) om relatief groot deel kosten op te pakken > Tot stand komen van brandweeraanwijzingen

DEEL 2	Model van PPS en netwerk	Financiën	Besproken voorwaarden	Duur van totstandkoming PPS	Succesfactoren
		Contributiemodel kent gedetailleerde berekening voor relatief kleine deelnemers met laag risicoprofiel.			
NAM-VRNHN	Concessie (taken van bedrijven naar OBRW) Zelfregulerend netwerk	NAM draagt kosten voor opvullen schuiminstallatie en zal overwegen de kosten te verhalen op de verantwoordelijke partij.	Eigendom, locatie plaatsing, onderhoud, inzet, opvullen, kosten opvullen.	Duur onbekend	
PII (Platform Industriële Incidentbestrijding)	Alliantie (samen vormgeven aan PII) Zelfregulerend netwerk	Overheid staat garant voor kosten bij actuele inzet, maar in principe geldt dat de vervuiler betaalt. Kosten- en verzekeringstechnische aspecten dienen nog uitgewerkt te worden	Inzet van mensen en materieel, operationele leiding (inzet o.l.v. OBRW). Om materieel en/of voertuigen te onttrekken uit een verzorgingsgebied moet nog overeenstemming komen met lokale bevoegde gezagen (vergunning/aanwijzingen)	Duur onbekend	

DEEL 2	Model van PPS en netwerk	Financiën	Besproken voorwaarden	Duur van totstandkoming PPS	Succesfactoren
SAMIJ (Samenwerkingsregeling Incidentbestrijding IJsselmeergebied)	Alliantie (samen vorm geven aan de PPS) Leiderorganisatie netwerk (VRF)	Alle participanten dragen bij aan de jaarlijkse exploitatie, met uitzondering van Kustwacht, Reddingsbrigade en KNRM	Regeling geldt voor "samenhangend risicowatersysteem IJsselmeergebied". VRF treedt op als coördinerende veiligheidsregio. Operationele activiteiten vinden plaats conform het vastgestelde IBP IJsselmeergebied. Toepasselijke GRIP is uitgewerkt in IBP.	Duur onbekend	<ul style="list-style-type: none"> > Sterke identiteit vanwege risicobewustzijn waterrisico's > Jaarlijks oefenen > Stevige financiële driver > Beschikbaarheid van eigen website met kennis en regelmatige nieuwsberichten (www.samij-regeling.nl)

Bijlage 4 PPSen in het buitenland

Deel 1: Doel/reden van oprichten PPS, deelnemers, takenpakket, organisatie, organisatiestructuur

DEEL 1	Doel/reden van oprichten	Deelnemers	Takenpakket	Organisatie	Organisatiestructuur
Belintra (Adviesbureau Van Dijke bv, 2009; Algemene Directie Civiele Veiligheid, 2015; "Belintra," n.d.; de Beul, 2016; Essenscia, 2015)	Vertaling Europese ICE-concept in België: zorgdragen dat overheden, brandweer en Civiele Bescherming bij incidenten met gevaarlijke producten (chemisch; weg en spoor) 24/7 een beroep kunnen doen op de expertise en materieel van deskundigen uit de chemiesector.	BASF (NL-talig), Solvay (FR-talig), bedrijfsleven, Ministerie van Binnenlandse zaken en OBRW	Bijstand van BBRW aan OBRW bij incidenten met gevaarlijke producten op de weg of op het spoor.	Alle partijen werken vanuit eigen entiteit.	Er is geen centrale Belintra-organisatie met management/bestaffing. Belintra is een samenwerkingsregeling. Coördinatie vindt plaats vanuit de twee hoofdcentra BASF en Solvay
TUIS (Adviesbureau Van Dijke bv, 2009; VCI, 2015)	Vertaling Europese ICE-concept in Duitsland: hulpverleningsconcept bij ongevallen met gevaarlijke stoffen (vooral chemisch; transport en opslag)	130 chemische bedrijven op niveau 1 en 2, 12 bedrijven op niveau 3 en OBRW	Bijstand van BBRW aan OBRW bij incidenten met gevaarlijke producten.	Alle partijen werken vanuit eigen entiteit. TUIS wordt door de VCI (de Duitse VNCI) gecoördineerd en geëxploiteerd.	Er is geen bestuur, centrale organisatie of officieel aanspreekpunt voor TUIS buiten VCI om

DEEL 1	Doel/reden van oprichten	Deelnemers	Takenpakket	Organisatie	Organisatiestructuur
SMC (Släckmedels-centralen) (Jastrzebski, 2017)	Gezamenlijke preparatie op tank- en tankputbranden op ca 40 locaties in Zweden samen beter voor minder geld.	Olie- en tankopslagbedrijven en 4 OBRW korpsen van grote steden in vier Zweedse regio's. Ministerie van defensie participeert v.w.b. materieeltransport over grote afstanden (via Hercules transportvliegtuig)	OBRW voor BBRW-taken. Industrie stelt materieel beschikbaar aan OBRW.	SMC is een eigenstandige juridische entiteit (volwaardig zelfstandig bedrijf), gelieerd aan het Swedish Petroleum and Biofuel Institute. SMC kent een MD en een beperkte managementstaf. Elk gemeentelijk korps heeft een SMC-coördinator	SMC organiseert het dagelijkse management en administratie. Er is een SMC coördinator binnen elk van de 4 OBRW, van wie de verantwoordelijkheden zijn: training, competenties, oefeningen en onderhoud.
EPMA (Essex Petroleum Mutual Aid)	Materieel beschikbaar hebben t.b.v. grote industriële branden, met name tank-/tankputbranden. EPMA is een hulpverleningsconcept voor overheden en industriële bedrijven in/rond Essex (Engeland).	Essex County Fire & Rescue Service (overheid), bedrijven (met name Seveso/COMAH): Calor Gas, Carlless Refinery, Esso, Nustar, OIKOS, Shell, Thames Oil Port, Vopak.	OBRW voor BBRW-taken Bedrijven stellen middelen, apparatuur en SVM beschikbaar voor industriële branden, met name tank-/tankputbranden.	Alle partijen werken vanuit eigen entiteit.	Het betreft alleen een samenwerkingsovereenkomst zonder juridische rechtsvorm. De overeenkomst stelt wel een strategische development groep in die afspraken coördineert. De voorzitter is de ECFRS (Essex Country Fire and Rescue Service) officer of de benoemde plaatsvervanger.

DEEL 1	Doel/reden van oprichten	Deelnemers	Takenpakket	Organisatie	Organisatiestructuur
CIMA (Channel Industries Mutual Aid)	CIMA voorziet in onderlinge hulpverlening in de Houston Ship Channel bij branden, chemische incidenten, ongevallen en spoedeisende medische hulpverlening.	Ca 90 Industriële bedrijven, 12 overheidsinstellingen en gemeenten (overwegend brandweer departementen, maar ook politie) en inspectiediensten.	Bijstand van OBRW en BBRW voor zowel OBRW-taken als BBRW-taken. Participanten stellen gezamenlijk materiaal, voertuigen, blusmiddelen en mensen beschikbaar voor grootschalig incidentmanagement. Dit geldt voor alle incidenttypen, man-made of natuurlijk, in private en publieke domein.	De CIMA-organisatie is opgezet als een aparte juridische entiteit zonder winstoogmerk, met statuten, een bestuur en commissies. Participanten (publiek en privaat) nemen deel via een lidmaatschap, dat tevens de basis is voor stemrecht en contributie	3 functionarissen vormen het bestuur: een voorzitter/CEO, 1e vice-VZ/Penningmeester, 2e vice-VZ/secretaris. Samen met diverse officers en overheidsvertegenwoordigers vormen ze de Steering committee. CIMA is verdeeld in 4 zones, elke zone heeft twee gekozen vertegenwoordigers in de steering committee.

Naast genoemde bronnen is bovenstaande tabel aangevuld met informatie aangeleverd door Kappetijn Safety Specialists.

Deel 2: Model van PPS en netwerk, financiën, besproken voorwaarden, duur van totstandkoming, succesfactoren

DEEL 2	Model van PPS en netwerk	Financiën	Besproken voorwaarden	Duur van totstandkoming PPS	Succesfactoren
Belintra	Alliantie Zelfregulerend netwerk	Inzet van middelen, diensten en mensen wordt doorgaans vergoed door (verzekeraars van) de veroorzaker. Alle schade- en persoonsverzekeringen worden bekostigd uit de reguliere bedrijfsvoeringgelden: de reguliere verzekering tegen aansprakelijkheid dient te worden uitgebreid voor Belintra interventies. Wanneer provinciale coördinatie benodigd is, dan wordt de inzet van materieel vergoed door de Provincie, als de brandweer de hulp van Belintra inroept.	<ul style="list-style-type: none"> > Inzet van assisterende bedrijven is op eigen risico, onder verantwoording en commando van de lokale overheid (brandweer). > BASF: minstens drie mensen rukken uit, maar altijd blijft een vaste ploeg van 17 man beschikbaar op de site zelf. > Hulpdiensten moeten eerst alle andere middelen uitputten voordat Belintra te hulp geroepen kan worden. In de praktijk gebeurt dit ook eerder. > Geen eisen aan opkomsttijden. Geen instroomeisen gesteld aan de kwaliteit (en beschikbaarheid) van personeel, het materieel en middelen. Geen periodieke audit of toets van mensen, materieel en middelen. 	Duur onbekend	Persoonlijke contacten tussen brandweercommandanten, BASF / Solvay en de overheid maken Belintra een succesvol systeem, dat in de praktijk plezierig werkt.

DEEL 2	Model van PPS en netwerk	Financiën	Besproken voorwaarden	Duur van totstandkoming PPS	Succesfactoren
TUIS	Alliantie Zelfregulerend netwerk	De inzet van bedrijven wordt verhaald op (de verzekeraar van) de veroorzaker en nooit op de (lokale) brandweer. Deze financiële regeling is geboren uit “goodwill” richting de brandweer. De inzet van TUIS-medewerkers en materieel buiten de eigen bedrijfslocatie geschiedt op basis van eigen risico. Alle schade- en persoonsverzekeringen worden bekostigd uit de reguliere bedrijfsvoeringgelden.	<ul style="list-style-type: none"> > Inzet van TUIS is op basis van vrijwilligheid en niet gebonden aan verplichte inzet. > Geen opleidings- of oefeningseisen voor deelname aan TUIS (wel eisen binnen de afzonderlijke bedrijven), geen eisen aan middelen, voertuigen en kleding. > 12 deelnemende bedrijven hebben een TUIS meldkamer. Inzet vanaf meest gespecialiseerde bedrijf voor incident > OBRW heeft operationeel de leiding en kan TUIS inschakelen > Uitrustijd na 30-45 minuten, in extreme gevallen ken er door TUIS een beroep gedaan worden op de SAR helikopters van het Duitse leger 	Duur onbekend	De sterke motivatie van chemische bedrijven om te participeren is profilering van bedrijf, het imago van de chemische industrie positief beïnvloeden en het tonen van maatschappelijke betrokkenheid Vanwege bewezen diensten in het verleden en op basis van positieve ervaringen door de jaren heen wordt er niet getwijfeld aan de kennis of kunde en uitrusting van het assisterende bedrijf. Het TUIS-systeem is sterk geënt op kennis en kunde opgedaan door ervaring van de deelnemende bedrijven, meer dan op basis van databases van gevaarlijk stoffen.

DEEL 2	Model van PPS en netwerk	Financiën	Besproken voorwaarden	Duur van totstandkoming PPS	Succesfactoren
SMC (Släckmedels-centralen)	Alliantie NAO	<ul style="list-style-type: none"> > Bedrijven investeren in groot materieel, SVM en voertuigen voor tank- en tankputbrandscenario's > Shareholders betalen een jaarlijkse service-fee op basis van een rekenfactor. Grote bedrijven: factor 1, middelgrote bedrijven: factor 0.5, kleine bedrijven: factor 0.2, opslag niet-olie bedrijven: factor 0.8 > Inkomstenbronnen zijn: jaarlijkse bijdrages externe overeenkomsten, inkomsten na inzet, verhuren van materieel > SMC betaalt het dagelijkse management en administratie, een SMC coördinator binnen de 4 OBRW, het aanschaf en onderhoud aan materieel, opleiding en training van de mensen 	<ul style="list-style-type: none"> > De pool van middelen wordt enkel voor olie-industrie gerelateerde incidenten ingezet. Hiervoor zijn speciaal geselecteerde brandweerlieden opgeleid. > Afspraken met Ministerie van Defensie/luchtmacht t.b.v. logistieke ondersteuning. > OBRW kan SMC inschakelen en heeft altijd de operationele leiding > SMC organiseert 5 tot 8 grote oefeningen per jaar samen met de OBRW, oliebedrijven en operators. 	<p>Ongeveer 3 jaar</p> <p>Van 1992 tot 1995 werd onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een samenwerkingsconstructie. Er werd gekeken naar benodigde capaciteit, materieel, scenario's, aanvalsplannen etc. In 1994 werd SMC opgericht. De samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd in de Shareholders Agreement.</p>	<ul style="list-style-type: none"> > Zeer heldere, uitgesproken en breed gedragen beginsel: samen beter voor minder geld. > Mogelijkheid om via de lucht materieel te verplaatsen. Hierdoor zijn moeilijk bereikbare plaatsen in Zweden goed te bereiken.

DEEL 2	Model van PPS en netwerk	Financiën	Besproken voorwaarden	Duur van totstandkoming PPS	Succesfactoren
EPMA (Essex Petroleum Mutual Aid)	Alliantie NAO of zelfregulerend netwerk	Er is een onderverdeling gemaakt in wie wat betaalt. Een deel van de bedrijven levert een bescheiden financiële bijdrage (paar duizend euro), andere bedrijven leveren alleen inbreng "in natura". Bedrijven investeren zelf in wat ze nodig hebben t.b.v. incidentbestrijding en brengen dat in EPMA in.	<ul style="list-style-type: none"> > Tijdens een groot incident bepaalt de 'silver' commandant, op basis van de hoofdljst met materieel, welke resources benodigd zijn voor de incidentbestrijding. > Elk lid dat deelneemt in EPMA moet personeel en materieel beschikbaar houden voor hun eigen COMAH voorziening, voordat ze kunnen worden vrijgegeven in geval van nood. 	Ongeveer 7 jaar	<ul style="list-style-type: none"> > Dankzij de samenwerking kan beter materieel ingekocht worden > Standaardisatie van oefeningen en plannen in zowel theorie als praktijk, materiaalkennis > Leerpunten n.a.v. Buncefield

DEEL 2	Model van PPS en netwerk	Financiën	Besproken voorwaarden	Duur van totstandkoming PPS	Succesfactoren
CIMA (Channel Industries Mutual Aid)	Alliantie NAO of zelfregulerend netwerk	<ul style="list-style-type: none"> > CIMA leden betalen jaarlijks lidmaatschapsgeld. Alle type leden worden bij aanmelding gekwalificeerd op basis van aard en omvang van de organisatie. Aan de aard van het bedrijfstype is het contributiebedrag verbonden. Services en calamiteiteninzet bij aangesloten bedrijven is gratis. > CIMA reageert ook op noodoproepen van organisaties die geen lid zijn van CIMA. Hiervoor is een service-agreement noodzakelijk. De kosten voor de inzet zijn voor rekening van de hulpbehoevende organisatie. > Aangesloten bedrijven zijn verplicht een 'kaartenbak' samen te stellen met vastgestelde scenario's. In de scenario's is opgenomen welk bedrijf reageert bij een noodoproep en met welk materieel. 	<ul style="list-style-type: none"> > Het uitgangspunt van CIMA is dat zij niet acteren als 911 respons, maar ondersteunen in de 'second wave'. In tegenstelling tot de Gezamenlijke Brandweer is geen sprake van collectieve afdekking van individuele verantwoordelijkheden. Elke organisatie beschikt over wat individueel nodig is. CIMA borgt de grootschalige samenwerking en extra capaciteiten bij grote calamiteiten. > Deelname aan CIMA geschiedt op basis van vrijwilligheid. 	Duur onbekend	<ul style="list-style-type: none"> > Brede erkenning van de waarde van gezamenlijke slagkracht. > Gezamenlijke drills en oefeningen. > Inspecties bij individuele leden.

Bijlage 5

Interviews beleidsbepalende personen

Tijdens de interviews met beleidsbepalende personen, zijn onderstaande onderwerpen behandeld:

- > Scenario's: bij welke scenario's (incidenttypen) zou de BBRW ingezet kunnen worden?
- > Restdekking: hoe zou de restdekking geregeld moeten worden als de BBRW buiten de eigen regio wordt ingezet?
- > Operationele afspraken: wie zou de leiding over het incident moeten hebben, wanneer een BBRW wordt ingezet?
- > Opkomsttijden: welke afspraken zouden er gemaakt moeten worden met betrekking tot opkomsttijden van BBRW?
- > Aansprakelijkheid: wie zou er aansprakelijk moeten zijn voor de inzet van BBRW?
- > Vergoedingen: welke vergoedingen zouden er moeten komen voor de inzet van BBRW en wie zou dit moeten betalen?
- > Mogelijkheden BBRW: door welke BBRW zou een inzet gepleegd moeten worden en met welk materieel?
- > Vakbekwaam: hoe zou de vakbekwaamheid van BBRW geborgd moeten worden?
- > Staat en locatie materieel: hoe zou de staat van het materieel van BBRW geborgd moeten worden? Waar zou groot materieel (zoals ten behoeve van tank(put)brandbestrijding) geplaatst moeten worden?
- > Preventief: wat moet er preventief geregeld zijn voor de inzet van BBRW?
- > Invoeren PPS: welke netwerk vorm zou een bovenregionale PPS moeten hebben en hoe groot zou dit netwerk moeten zijn?
- > Aanvullende organisaties/personen: welke organisaties of personen zouden ook meegenomen moeten worden in het proces van opzetten van de bovenregionale PPS?
- > Belemmeringen: wat zijn de grootste belemmering bij het opzetten en in stand houden van de bovenregionale PPS?
- > Overige onderwerpen: wat zijn wij vergeten te vragen in dit interview?

De resultaten van de interviews zijn kort en bondig weergegeven in onderstaande tabellen. In de eerste tabel zijn de resultaten van de primaire interviews opgenomen: Esther Lieben (PRIB), Anton Slofstra (PRIB), Marcel Verspeek (GBO-SO: IBGS) en IJle Stelstra (Brandweer NL), Jan Waals (GB), Rob Smeets en Wim Tholen (Sitech). De volgorde van de tabel is niet overeenkomstig met volgorde van namen. De tweede tabel bevat de resultaten van enkele aanvullende interviews: Erwin de Bruin (Bevoegd gezag VRR en LEC BrandweerBRZO), Macco Korteweg Maris (VNCI), Ronald Lippens (DOW Terneuzen). Ook hier is de volgorde van namen niet gelijk aan de tabel.

	A	B	C	D	E	F
Vergoedingen	<ul style="list-style-type: none"> > Wens om landelijk afspraken te maken over industriële slagkracht > Welke afspraken over: vergoedingen voor piket, herbezetting, middelen en inzet? > Inzet buiten verzorgingsgebied mag geen geld kosten voor bedrijven > Vervuiler betaalt principe 	<ul style="list-style-type: none"> > Afspraken aan voorkant over vergoeding voor paraatheid, piket en materieel 	<ul style="list-style-type: none"> > Van te voren regelen: wat wel en wat niet betalen? > Wil betalen voor inzetten en materieel per incident. > Wil niet betalen voor zaken die geen prio hebben in VRH. > Wil niet betalen voor zaken die niet of nauwelijks voorkomen 	<ul style="list-style-type: none"> > OBRW betaalt verbruikte middelen. Rest is maatschappelijke verantwoordelijkheid bedrijven. > Kosten piket en redundantie zijn voor bedrijven, eventueel gedeeld met branchegenoten i.h.k.v. maatschappelijke verantwoordelijkheid > Overheid betaalt wel als iets gevraagd wordt te ontwikkelen wat BBRW niet standaard heeft en buiten de BBRW aanwijzing om is 	<ul style="list-style-type: none"> > Van te voren afspraken over vergoeding middelen > In beginsel geen vergoeding voor inzet, maar kan wel besproken worden > Verder geen financiële verplichtingen, want kan leiden tot eisen, verwachtingen en irritaties 	<ul style="list-style-type: none"> > Vooraf afspraken over maken met uitgangspunt dat partijen primair zorgdragen voor de eigen kosten van inzet buiten de poorten > Creëer een gezamenlijke pot, inclusief spelregels, waaruit geput kan worden als het nodig is

	A	B	C	D	E	F
Aansprakelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> > Binnen eigen regio: BBRW > Buiten eigen regio: lokale VR 	<ul style="list-style-type: none"> > Tenzij aantoonbare en voorzienbare fouten, mag BBRW niet aansprakelijk zijn > Vrijwaring als BBRW met art31 aanwijzing komt 	<ul style="list-style-type: none"> > Lokale VR is aansprakelijk. > Externe partij wel aanspreekbaar op fouten en foute adviezen 	<ul style="list-style-type: none"> > BBRW alleen aansprakelijk bij grove schuld of nalatigheid. > Ieder verantwoordelijk voor eigen personeel 	<ul style="list-style-type: none"> > Ieder voor eigen personeel > VR eindverantwoordelijk > Regel van te voren vrijwaring en aansprakelijkheid 	<ul style="list-style-type: none"> > Schade door BBRW draagt de Overheid, tenzij er sprake is van grove nalatigheid van de kant van de BBRW > Partijen zijn zelf verantwoordelijk voor verzekeringen voor het eigen personeel

	A	B	C	D	E	F
Restdekking	<ul style="list-style-type: none"> > Moet adequaat zijn en goedgekeurd door toezichhoudende instanties 	<ul style="list-style-type: none"> > Dekking moet intact blijven > Piket regeling opzetten > Alleen BBRW met overdimensionering zou in pool moeten zitten 	<ul style="list-style-type: none"> > Geen piket moet nodig zijn om restdekking te hebben > Ook materieel moet zonder problemen voor restdekking uitgeleend kunnen worden. 	<ul style="list-style-type: none"> > BBRW aanwijzing blijft gelden en restdekking moet geregeld zijn. > Voor bovenregionaal moeten VR's onderling afspraken maken over inzet BBRW: een andere VR mag niet in de problemen komen 	<ul style="list-style-type: none"> > Niet te strak handhaven vanuit VR. Eventueel tijdelijk aanvullen met personeel VR. Lagere kennis, maar er is wel iets. Want hoe vaak komen bijzondere incidenten gelijktijdig voor? > Geen eisen: als je niet kan, dan ook ok 	<ul style="list-style-type: none"> > Afhangelijk van bedrijf (complexiteit proces) kan het acceptabel zijn dat er kortdurend geen restdekking is. > Redundantie kan ook met buurbedrijven geregeld worden door samen oefeningen te houden en zo kennis van elkaars processen op te doen.

	A	B	C	D	E	F
Vakbekwaamheid	<ul style="list-style-type: none"> > Wens is om landelijk te borgen, opleidingen standaardiseren: 30-32 BBRW scenario's moet je kennen en begrijpen. > Gericht oefenen en trainen op BBRW scenario's is nodig 	<ul style="list-style-type: none"> > BBRW aanwijzing borgt vakbekwaamheid 	<ul style="list-style-type: none"> > Alleen BBRW in de pool die dagelijks met bepaalde scenario's te maken kunnen krijgen en dus dagelijks met bepaald materieel werkt. Op die manier vakbekwaam geborgd. 	<ul style="list-style-type: none"> > Afspraken over maken. Expertise moet mee met het materieel > Expertise vaak gerelateerd aan bedrijfsproces. Daarom zou AGS externe inbreng moeten toetsen alvorens inzet plaatsvindt 	<ul style="list-style-type: none"> > Alleen BBRW in de pool die dagelijks met bepaalde scenario's te maken kunnen krijgen en dus dagelijks met bepaald materieel werkt. > Kennis en kunde inventariseren, maar geen eisen. Hoe stringenter, hoe lastiger volhouden. > Vertrouw op verantwoordelijkheid bedrijven voor getraindheid. 	<ul style="list-style-type: none"> > Eisen voor BBRW zijn er al in de aanwijzing, dus dat zou geborgd moeten zijn

	A	B	C	D	E	F
Materieel (staat en locatie)	<ul style="list-style-type: none"> > 3-4 grote gestandaardiseerde systemen voor tank(put)brandbestrijding > Materieel centraliseren bij industriële korpsen die dagelijks met BBRW scenario's te maken kunnen krijgen 	<ul style="list-style-type: none"> > Als BBRW aanwijzing dan moet voldoende zijn > Grote systemen op strategische plekken (anders dan de chemische sites waar ze al staan) kan, maar ook getraind personeel nodig die mee gaat bij uitruk 	<ul style="list-style-type: none"> > Geen materieel op centrale punten. Materieel daar waar het nodig is (basis op orde). > Van te voren afspraken over in te zetten materialen en materieel, met name met lokale partijen (anders dan BBRW, bijv. hijskraan-bedrijf) 	<ul style="list-style-type: none"> > Materieel op strategische plekken kan, afhankelijk van scenario (geen goed beeld bij) > AGS schakel tussen materieel en inzet: toetsen compatibiliteit 	<ul style="list-style-type: none"> > Zie vakbekwaamheid. Weinig regelen, wel inventariseren. Eigen verantwoordelijkheid van bedrijf 	<ul style="list-style-type: none"> > Het is goed om 2 of 3 locaties te hebben waar bepaald specialistisch materieel en grote voorraden middelen staan, bijvoorbeeld schuimvormend middel. Deze locaties zijn de locaties waar grote risico's voor extreme situaties zijn.
Scenario's	<ul style="list-style-type: none"> > 30-32 BBRW scenario's uit de BBRW aanwijzing 	<ul style="list-style-type: none"> > Scenario's in keten van chemische industrie. > Als nodig is, dan komen we. Hou het breed 	<ul style="list-style-type: none"> > Op impactvolle scenario's waar inzet nodig is 	<ul style="list-style-type: none"> > Meer generiek dan specifiek. Niet alleen 32 BBRW scenario's, maar impactvolle incidenten met gevaarlijke stoffen 	<ul style="list-style-type: none"> > Impactvolle incidenten met gevaarlijke stoffen > Hoeft niet slechts 32 BBRW scenario's 	<ul style="list-style-type: none"> > Bovenregionale inzet is alleen voor grote industriële incidenten met grote effecten, waarbij er te weinig lokale capaciteit is.

	A	B	C	D	E	F
Mogelijkheden BBRW	> Inventarisatie is gedaan in PII	> Inventarisatie is gedaan in PII. Is een belangrijk punt.	> Afhankelijk van VR en lokale risico's.	> Contact tussen VR. Opgeroepen VR bepaalt op basis van eigen kennis en afspraken wie ingezet kan worden > Inventarisatie welke BBRW in pool zinvol, maar vergt goede beheerorganisatie. Ook tool om snel vragen uit te kunnen zetten bij juiste mensen is wenselijk.	> Van te voren inventariseren en maken factsheet o.i.d.	> Het moet bekend zijn welke middelen waarvandaan ingezet kunnen worden. > Dit zou bijvoorbeeld op de meldkamer bekend kunnen zijn voor directe alarmering juiste bedrijven

	A	B	C	D	E	F
Preventief	<ul style="list-style-type: none"> > Bluswater-voorziening voldoende > Manoeuvreerruimte > Opstelpunten 	<ul style="list-style-type: none"> > Compatibiliteit materialen en materieel (schuimcontainers, pompen) > Bodycam (meekijken op afstand) 	<ul style="list-style-type: none"> > Inzet materieel van private partijen 	<ul style="list-style-type: none"> > Compatibiliteit materieel (als niet autonoom) en procedures 	<ul style="list-style-type: none"> > Afspraken over communicatie: 1 aanspreekpunt namens BBRW > Zoek altijd samenwerking tussen OBRW en BBRW (BBRW mag niet ongevraagd komen) > Compatibiliteit systemen met bijv. riolering (voor bijv. SMV) > Liever BBRW in Copi, dan directeur > Ken elkaar 	<ul style="list-style-type: none"> > Inzet proportioneel > Ken elkaar en zorg voor een gemeenschappelijk kader om risico's te definiëren (voldoende communicatie)

	A	B	C	D	E	F
Operationele afspraken	<ul style="list-style-type: none"> > Mogelijk gevoeliger punt dan geld > HOvD lokaal heeft de leiding en stuurt OvD's aan > OvD van ingezette BBRW team is verantwoordelijk voor de industriële inzet, want hij heeft kennis van de industriële inzet. De HOvD van VR is uiteindelijk eindverantwoordelijk dus de OvD van BBRW moet wel rapporteren aan HOvD van VR 	<ul style="list-style-type: none"> > BBRW is expert, dus zou veel invloed moeten hebben. > Lokale (H)OvD is eindverantwoordelijk, dus deze moet geadviseerd/geïnfom-meerd worden door expert. > Snelle toegang tot CoPI voor BBRW > Bron door expert, omgeving door lokale (H)OvD 	<ul style="list-style-type: none"> > Externe partij levert ook leidinggevende voor afstemming met OBRW > Lokale (H)OvD heeft leiding, maar kan geadviseerd worden door externe partij. 	<ul style="list-style-type: none"> > In IB-fase: HOvD VR heeft leiding, AGS vangt externen op > Van te voren afspraken over maken, zodat in goede harmonie opgetreden kan worden 	<ul style="list-style-type: none"> > Van te voren afspreken > VR is verantwoordelijk, maar maakt graag gebruik van kennis, kunde en middelen van BBRW > Opvang en begeleiding van externen is nodig 	<ul style="list-style-type: none"> > De commando-structuur van OBRW wordt gebruikt. > Deskundige van leverende partij neem plaats in CoPI. Via de bestaande operationele structuur kan kennis en kunde ingezet worden, dus geen specifieke afspraken hoeven gemaakt te worden
Opkomsttijden	<ul style="list-style-type: none"> > Richttijden zijn gewenst. Inspanningsverplichting eisen. > Hoe langer inzet uitblijft, hoe meer nodig is 	<ul style="list-style-type: none"> > Richtlijn, want snelheid kan schade beperken 	<ul style="list-style-type: none"> > Geen afspraken over maken (richtlijn) 	<ul style="list-style-type: none"> > Inspanningsverplichting i.p.v. resultaatverplichting > Als opkomsttijd nodig, dan evt. 	<ul style="list-style-type: none"> > Geen richtlijn, maar z.s.m. 	<ul style="list-style-type: none"> > Twee mogelijkheden: of tijdens 'gouden uur' (dan indicie nodig) of langer als er een opbouw van risico is

A	B	C	D	E	F	
				opnemen (maar dan waarschijnlijk al basiszorg)	(binnen 3u moet lukken in NL)	
Wie meenemen in proces?	<ul style="list-style-type: none"> > Koepels VNCI, VOTOB > Verbond van Verzekeraars > ProRail > Thijs van Lieshout > Jolanda Trijselaar (VRR) > Leen Schaap (VR AA) > reg. brw cdt. Zeeland > reg. brw.cdt. Groningen 	<ul style="list-style-type: none"> > VNCI (Macco Korteweg-Maris) > DOW Terneuzen (Ronald Lippens) > Delfzijl > Sabic (Henk Bril) 	<ul style="list-style-type: none"> > Grote BBRW > Mensen met veel crisis ervaring: politiechefs, DPG, Paul Verlaan, Diemer Kransen, collega lectoren 	<ul style="list-style-type: none"> > Kees Kappetijn voor juridische kant 	<ul style="list-style-type: none"> > Jan Jacobs (SO-GBO) > Defensie (CBRN) 	<ul style="list-style-type: none"> > 1e ring: stuurgroep en betrokken bedrijven en regio's > 2e ring stuurgroep GBO/SO en Portefuillehouder bestuur

	A	B	C	D	E	F
Manier van invoeren PPS	<ul style="list-style-type: none"> > Starten: Zo klein mogelijk houden (misschien 4-5 partijen), zodat besluiten genomen kunnen worden. > Later extra partijen 	<ul style="list-style-type: none"> > Eén centraal punt zou handig zijn (bij IFV of BRW NL) > Maak het niet te groot; belangrijke spelers in overleggen 	<ul style="list-style-type: none"> > Lokaal regelen en met grote BBRW spreken > Geen netwerksturing door derde partij > Regel 80%, rest ad hoc > Contra-expertise uit publieke sector 	<ul style="list-style-type: none"> > Maak niet te groot > Verdien vertrouwen in koude fase (bijv. d.m.v. oefeningen) > Maak afspraken tussen VR's, die elk lokale netwerk hebben 	<ul style="list-style-type: none"> > Als wil en intentie, dan goed om te weten dat je er bent en wat iedereen kan > Laagdrempelig, uitlegbaar, maak toegevoegde waarde kenbaar > Sociaal vaardige mensen, netwerk-kwaliteiten > Geen derde partij voor netwerk-taken > Hou klein. Betrek de 5 grote BBRW. Zeer specifieke kennis kan uit netwerk van een VR komen > Aansluiting BBRW bij GBO-SO, bezoek elkaars netwerkdagen: ken elkaar 	<ul style="list-style-type: none"> > De PPS is een vorm van GBO. Mogelijk kan de beheersorganisatie (het proces) dus ook vanuit GBO gerealiseerd worden. > Hou de organisatie klein, maar wel met mandaat. Bijv. IFV namens de regio's, afvaardiging RBC, Sitech en GB met mandaat namens de BBRW. > Inzet ook centraal regisseren conform ICE-regeling

A	B	C	D	E	F
Belemmeringen > Bedrijven willen niet i.v.m. helpen concurrentie tegen eigen kosten > Handhaving vanuit de VR op BBRW aanwijzing > Competentie-strijd tussen lokale en bovenregionale OvD's: afspraken over maken	> Geen wil tot samenwerking/k oud-watervrees > Handhaving vanuit VR > Niet overheid willen helpen op eigen kosten > Afspraken over financiën > Afspraken over aansprakelijkheid > Bedrijven moeten overtuigen van maatschappelijke verantwoordelijkheid > Juridische belemmeringen > Als investeringen nodig zijn om PPS op te zetten		> Juridisering van afspraken, teveel willen vastleggen > Financiële vraagstukken	> Geen wil > Wetgeving: lastig dingen regelen > Te veel willen regelen > Terughoudende VR's: niet eigen verantwoordelijkheid > Afrekencultuur: als alles vastgelegd dan kan je daarop terugvallen. Misschien meer lef nodig: gemotiveerd afwijken is prima	> In een te vroeg stadium al praten over wie wat betaalt. > Als partijen eigen belangen niet ondergeschikt kunnen maken aan het maatschappelijke belang

	A	B	C	D	E	F
Overige onderwerpen	<ul style="list-style-type: none"> > Bereid je ook voor op langdurige incidenten > LIOGS zou backoffice moeten zijn van GMK: meer meenemen in alarmeren 	<ul style="list-style-type: none"> > Een systeem als TUIS zou goede stap zijn > Bespreken opzet met elkaar 	<ul style="list-style-type: none"> > Bovenregionaal via regio's regelen als er geen landelijk spreekpunt namens alle BBRW is. De regio's hebben hun eigen lokale netwerk. Landelijk dan praten met de grote BBRW. > Steek meer in op de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven en ketenverantwoordelijkheid 		<ul style="list-style-type: none"> > Risicobeheersing meenemen in proces > Maak het niet te groot en bijzonder. Bijzondere incidenten vrij uniek > Veel partijen zullen ook uit zichzelf contact opnemen > Vergelijk met OTB: is laagdrempelig, maar werkt wel. Vertrouwen en goede relatie moet er zijn 	

	G	H	I
Vergoedingen	<ul style="list-style-type: none"> > Het moet simpel blijven en alles moet achteraf geregeld worden qua betalingen (inzet is toch niet vaak nodig, dus veel regelen niet nodig) > Piket zou BBRW al moeten hebben, dus dat aspect zou geen extra kosten mee moeten brengen 	<ul style="list-style-type: none"> > Niet 1e discussie laten zijn > Afspraken over maken. Middelen vergoeden, inzet eventueel ook. > Verzekeringspremie kan wijzigen. Via branche organisatie zouden afspraken over gemaakt kunnen worden. 	<ul style="list-style-type: none"> > Paraatheid dient al geregeld te zijn in de BBRW aanwijzing > Extra kosten voor inzet buiten de poorten betaalt de vragende partij (zoals middelen en evt. extra personele kosten) > Startsubsidie vanuit Rijksoverheid kan helpen om deze PPS van de grond te krijgen
Aansprakelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> > De BBRW wordt beoordeeld in het kader van de BBRW-aanwijzing. Dit is garantie voor kwaliteit. Voor deze bedrijven zou een generieke vrijwaring moeten gelden 	<ul style="list-style-type: none"> > BBRW aansprakelijk bij grove nalatigheid of opzettelijk foutief handelen 	<ul style="list-style-type: none"> > Alleen als BBRW verwijtbaar/laks optreedt, dan zou BBRW aansprakelijk moeten zijn (juridisch regelen)

Restdekking

- > De kans op een gelijktijdige inzet met hetzelfde zware materieel is niet groot. Daarom moet een zeker risico genomen worden qua inzetten buiten de poort en zou een ontheffing van BG moeten gelden.
- > Moet aanwezig zijn vóór uitruk. Getraind en geoefend personeel
- > Bij 2e incident eventueel doorschuiven vanuit de partners
- > Een restdekking van bijvoorbeeld 50% van normale slagkracht zou toelaatbaar kunnen zijn, evenals het op orde hebben van voldoende slagkracht binnen een uur na uitruk 1e eenheden om een bepaald scenario aan te kunnen. Dit dient wel afgesproken te worden met het bevoegd gezag, bestaande uit de VR en OD (milieuvergunning).
- > Uitgangspunt lokaal (zou ook kunnen gelden voor bovenregionaal): één incident gelijktijdig in een verzorgingsgebied. Als meer dan één, dan is langere opkomsttijd acceptabel zolang men maar komt.

G

H

I

Vakbekwaamheid

> De BBRW wordt beoordeeld in het kader van de BBRW-aanwijzing. Dit is garantie voor kwaliteit. Opleidingen voor BBRW worden op dit moment geüniformeerd en met diploma.

> D.m.v. BBRW aanwijzing geregeld
> Als geen BBRW aanwijzing, dan is een norm nodig voor borging vakbekwaamheid

> Bij BBRW met aanwijzing is de vakbekwaamheid geborgd
> Voor BBRW zonder aanwijzing (en mogelijk dus zonder borging van vakbekwaamheid) zouden er eisen gesteld kunnen worden vanuit het PPS-collectief

G

H

I

Materieel (staat en locatie)

- > In NL zou één groot systeem (IBP) voor bestrijding van tankbranden voldoende moeten zijn. Er zijn immers vaak ook stationaire voorzieningen aanwezig. R'dam kan als stationering.
- > D.m.v. BBRW aanwijzing geregeld
- > Als geen BBRW aanwijzing, dan is een norm nodig voor borging staat materiaal
- > Grote systemen op enkele centrale locaties waar de risico's groot zijn is goed om te doen. Mensen kennen dan het materieel en kunnen ermee aan de slag. Actief beheer en onderhoud is belangrijk
- > Bij BBRW met aanwijzing zou dit geborgd moeten zijn, bij andere BBRW zouden er eisen gesteld kunnen worden
- > Groot materieel op enkele locaties zou kunnen, maar wel onderbrengen bij bestaande organisaties in regio's waar het materieel nodig is. Tevens moet uitwisseling (dus compatibiliteit) en redundantie (back-up vanuit andere regio; dus ook rekening houdend met onderhoud) mogelijk zijn

	G	H	I
Scenario's	<ul style="list-style-type: none"> > Enigszins afkaderen: incidenten met een grote kans op escalatie met grote gevolgen (o.a. bulkvervoer (niet stukgoed; weg en spoor), toxische stoffen, brandbare stoffen. Niet alleen 32 BBRW scenario's 	<ul style="list-style-type: none"> > Hou breed en hou aanrijtijd in de gaten > Eén belangrijke is tank(put)brand > Ook transport meenemen (weg en spoor) 	<ul style="list-style-type: none"> > Scenario's hangen af van regio en de behoefte. Hou het dus enigszins breed (breder dan 32 BBRW scenario's). > Als ergens specifieke kennis en/of materieel nodig is, dan moet er uitgerukt worden

G

H

I

Mogelijkheden BBRW

> PII heeft inventarisatie gedaan bij BBRW in Nederland. Dit kan als aanvulling dienen in het ICE-systeem. Maak beschikbaar en transparant.

> Bekend moet zijn welk materieel waarvandaan beschikbaar is en bijvoorbeeld in een database worden gezet. Database moet toegankelijk zijn voor grote groep van mensen (OvD-B).

> Inventariseer wat er is in Nederland en waar. Creëer een database en laat LIOGS (of een andere organisatie met overzicht van zaken die het direct in beweging kan zetten) die onderhouden

G

H

I

Preventief

> Qua repressie moet al het ingezette materieel bruikbaar zijn. Standaardisatie.

> Materieel moet compatibel zijn met materieel op locatie van incident
> Afplakken emblemen van BBRW (i.v.m. mogelijke imago schade)
> Qua afvoer loop je snel vast in de publieke sector: alternatieve middelen gebruiken?

> Als niet stand-alone, dan moet materieel compatibel zijn
> Materieel moet beschikbaar zijn (niet alles tegelijk in onderhoud in verschillende regio's)
> Inzetprocedures moeten helder zijn: als hulpvraag moet er direct gereden kunnen worden
> BBRW moet operationele structuur OBRW kennen
> Zelfde communicatie middelen

	G	H	I
Operationele afspraken	<ul style="list-style-type: none"> > Lokale VR heeft de leiding en wordt geadviseerd door BBRW. > Bekijk per casus en lokaal wat de beste strategie is 	<ul style="list-style-type: none"> > BBRW werkt onder aansturing van lokale operationeel leidinggevende. > Samenwerking moet goed uitgewerkt worden (mogelijkheden en beperkingen), waaronder afspraken maken over dienstbaarheid van middelen en materieel 	<ul style="list-style-type: none"> > BBRW treedt op onder verantwoordelijkheid van OBRW en meldt zich bij aankomst > BBRW adviseert, maar OBRW bepaalt
Opkomsttijden	<ul style="list-style-type: none"> > 24u voor IBP is ok > Bekijk per casus en regel niet alles van te voren 	<ul style="list-style-type: none"> > Richtlijnen zijn noodzakelijk om te bepalen wie in de behoefte kan voorzien 	<ul style="list-style-type: none"> > Tijden hangen af van incidenttype: soms is sneller bijstand gewenst dan in andere gevallen

G

H

I

Wie meenemen in proces?

- > Belintra (generieke vrijwaring)
- > SGS. Onafhankelijke organisatie met veel kennis van chemische industrie. Kennen de hulpdiensten. Groot netwerk. Hebben ook connecties met TUIS en Belintra
- > Wabo bevoegd gezag (OD)
- > Defensie (later randpartijen zoals ILT)

G

H

I

Manier van invoeren PPS

- > Klein beginnen met belangrijke spelers. Geef eerst vorm en werk dit uit; draag ervaringen van PPS op een positieve manier uit en leer van de foutjes.
 - > Begin lokaal tussen OBRW en BBRW en leer elkaar daar kennen en vertrouwen.
 - > Laat de PPS zich op een organische manier in de praktijk bewijzen. Evalueer na aantal cases.
- > Regionaal moeten bedrijven en OBRW elkaar kennen (vaardigheden en capaciteiten). Het netwerk moet van te voren opgebouwd worden.
 - > Begin klein vanuit een aantal regio's en vorm een grofmazig netwerk. Als dit staat, dan uitbreiden en fijnmaziger netwerk creëren
- > Procedurele afspraken moeten duidelijk zijn: 24/7 direct kunnen uitrukken
 - > Begin klein, bijvoorbeeld: VR, OD, JenV, 2 of 3 van branche (bijv. VNO-NCW, VNCI), BG, namens CABO GB en Sitech, LEC BrandweerBRZO

G

H

I

Belemmeringen

- > Bedenk dat grootschalige inzet PPS slechts incidenteel plaatsvindt. Probeer dus vooraf niet alles te regelen. De praktijk wijkt vaak af en is niet altijd vooraf te regelen.
 - > Financiën van te voren willen regelen tot in detail.
 - > Bureaucratie in het proces van opzetten PPS
 - > Alles willen afdichten en alle afspraken dicht timmeren, zodat geen enkel misverstand kan ontstaan.
 - > Als de wil om elkaar te helpen en vertrouwen er niet is tussen partijen
- > Administratieve rompslomp
 - > Als de wil er niet is
- > Starheid in wet en regelgeving
 - > Geen vertrouwen in elkaar hebben

G

H

I

Overige onderwerpen

- > Bij incidenten die nu plaatsvinden: evalueer direct na incidenten per kolom wat goed ging en wat minder goed.
- > Verspreid de opbrengsten van deze inventarisatie ook naar bedrijfsleven. Met aandachtspunten zou het bedrijfsleven al mee aan de slag kunnen gaan
- > Blijf monitoren of alles wat geregeld is, nog steeds actueel en kloppend is
- > Het is belangrijk het proces zorgvuldig te doorlopen. Leer elkaar kennen en neem de tijd